Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ЗВЯЗДА

1 чэрвеня 1991 г.
СУБОТА

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

Орган Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Беларускай ССР

№ 106 (21634)

Цана 10 кап.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

РЭСПУБЛІКАНСКІЯ КАМПЕНСАЦЫІ — ВЫШЭЙШЫЯ

У нумары «Звязды» ад 30 мая ў інфармацыі «ДАПАМОГА СЯМ'І» мы паведамілі аб кампенсацыях сем'ям, якія маюць дзяцей. Даныя рэдакцыя атрымала з аддзела Савета Міністраў СССР па справах жанчын, абароны сям'і, мацярынства і дзяцінства.

Публікацыя выклікала мноства званкоў нашых чытачоў, якія адзначалі, што ў шэрагу выпадкаў кампенсацыі ў рэспубліцы большыя за саюзныя і цікавіліся, ці захаваюцца яны.

Як паведаміла рэдакцыі начальнік аддзела па справах жанчын і сям'і Дзяржкампрацы БССР В. Ладыжэнка, сапраўды, адпаведныя кампенсацыі ў Беларусі значна вышэйшыя. У бліжэйшы час насельніцтва будзе падрабязна праінфармавана аб гэтым.

ЕЛЬЦЫН ДАПАМОЖА ГАРБАЧОВУ?

КІЕТА. Выбранне Барыса Ельцына Прэзідэнтам Расіі значна палепшыла б палітычную сітуацыю ў краіне, заявіў тут на прэс-канферэнцыі міністр замежных спраў РСФСР Андрэй Козыраў. Ён прыбыў у Японію для ўдзелу ў канферэнцыі ААН па праблемах раззбраення.

У ваенных і кансерватыўных колах, адзначыў міністр, працягваецца супраціўленне рэформам. Калі Барыс Ельцын атрымае перамогу на выбарах і рэспубліка, якая валодае 80 працэнтамі прамысловага і ваеннага патэнцыялу краіны, трывала стане на шлях дэмакратычнага развіцця, то ўмацуецца прэзідэнцкая ўлада Міхаіла Гарбачова, а гэта дазволіць стрымаць націск кансерватараў. Міністр лічыць, што абодва лідэры будуць супрацоўнічаць у правядзенні рэформ.

З ЖЫЛЛЁМ ПРАБЛЕМ НЕ БУДЗЕ

ЛІДА. (А. Дук). У аб'яднанні «Лідабудканструкцыя» пачаўся мантаж новага цэха, які ў недалёкай будучыні будзе выпускаць у год каля 1.000 катэджаў для сельскай мясцовасці.

Абсталяванне ў цэху поўнасцю аўтаматызавана. Васемсот тысяч інвалютных рублёў заплаціла за яго французскай фірме «Дэмлер» гродзенскае вытворчае аб'яднанне «Азот». «Азотаўцы» будуць атрымліваць за гэта чвэрць катэджаў. Аб'яднанне выдзеліла таксама немалыя сродкі на закупку абсталявання для цагельнага завода на 60 мільёнаў штук цэглы ў год.

ВЕРЫЦЬ ВАЧАМ ЦІ... ФІРМЕ?

Круглаcутачнае дзяжурства нясе гэтымі днямі ў холе Палаца культуры прафсаюзаў мінчанін Аляксандр Місько. У мінулым годзе тут былі ўстаноўлены замежныя гульнявыя аўтаматы і з таго часу знаходзілася нямала жадаючых паспытаць шчасця, аднак нездарма на Захадзе гэтыя апараты называюць «аднарукімі бандытамі» — яны «славяцца» майстэрствам выкалочвання грошай у аматараў лёгкай здабычы.

У сутычцы з «аднарукім бандытам» Аляксею Місюку перамагчы, відаць, не прыйдзецца. Напярэдадні апарат для гульняў галандскай фірмы «Бека», устаноўлены ў Палацы культуры Беларускай федэрацыі прафсаюзаў, выкінуў на табло шэсць дзевятак — 999.999 — выйгрыш у мільён рублёў. Генеральны дырэктар фірмы «Белатракцыён», якой належыць «нашкодзіўшы» аўтамат, Аляксандр Калінін адмовіўся выплаціць незвычайны прыз і паслаў запыт фірме «Бека».

У адказе генеральнага дырэктара «Бека» Франса ван Цілбурга гаворыцца, што ў праграме «васьмі шчаслівых ліній» суперпрыз не прадугледжаны. Збой у аўтамаце мог здарыцца ў выніку змянення напружання ў сетцы. Гэта не з'яўляецца незвычайнай сітуацыяй у Галандыі. У такім разе ігрок атрымлівае грошы, на якія ён мае права. У гэтым выпадку — гэта пяць тысяч рублёў у крэдыце.

Аляксей Місюк «зарадзіў» у аўтамат 8 тысяч. Тры прайграў. Аляксандр Калінін афіцыяльна заявіў, што згодзен вярнуць Місюку і пройгрыш як кампенсацыю за прычыненыя нязручнасці. Толькі б хутчэй скончыць з гэтай справай.

Аднак «гора-пераможца» не згодзен з такім рашэннем. Суткамі ён не адыходзіць ад аўтамата. Разам з сябрамі начуе побач на прынесеных матрацах. За свае грошы яны нанялі пажарніка, які дзяжурыць тут жа з вогнетушыцелем — а раптам аўтамат ад бесперапыннай работы загарыцца і з блока памяці знікне інфармацыя аб нерэальным мільёне? Акрамя тэлеграм у адрас Вярхоўнага Савета, пракурора горада, міністраў юстыцыі і фінансаў, ён яшчэ напісаў і заяву аб пералічэнні 100.000 рублёў у «чарнобыльскі фонд». Калі яму, зразумела, «заплацяць». Як гаворыцца, шчаслівы той, хто верыць.

(БЕЛТА).

КАНКРЭТНАЯ ДАПАМОГА КАНКРЭТНЫМ ЛЮДЗЯМ

СМАРГОНЬ. (Т. Кумішча). Раённае аддзяленне Савецкага фонду міру правяло акцыю дапамогі ветэранам вайны, адзінокім, састарэлым людзям. Фондам было выдзелена больш чатырох тысяч рублёў для пакупкі ім цёплых рэчаў: коўдраў, куртак і інш. Днямі член праўлення фонду А. Задорская перадала набытыя рэчы жыхарам Залескага, Жодзішкаўскага і Крэўскага сельсаветаў. Такая ж дапамога ў хуткім часе будзе аказана і іншым вёскам.

МАЛАДЗЕЧНА — ГОРАД СОНЦА?

А ЧАМУ Б І НЕ!

За ажыццяўленне ідэй Тамазы Кампанэлы ўзяліся народныя дэпутаты БССР Г. КАРПЕНКА і В. ГАНЧАР.

Мы бачылі: у першыя дні работы чацвёртай сесіі Вярхоўнага Савета БССР ім моцна і шчыра паціскалі рукі многія калегі-дэпутаты. Адны ўхвалялі іх рашэнні, другія — віншавалі і жадалі поспехаў, хоць і не праміналі спытаць: маўляў, а навошта вам гэта... І Генадзь Дзмітрыевіч, і Віктар Іосіфавіч з уласцівымі ім пачуццямі гумару адказвалі прыкладна аднолькава: працаваць хочацца...

Такім чынам, два папулярныя народныя дэпутаты БССР — доктар тэхнічных навук Г. КАРПЕНКА і кандыдат юрыдычных навук В. ГАНЧАР нядаўна заступілі на новыя пасады: першы абраны старшынёй Маладзечанскага гарадского Савета, другі — яго намеснікам.

В. Ганчар.

Г. Карпенка.

— У рэспубліцы зараз вельмі складаная сітуацыя. Чуваць галасы аб роспуску парламента. Ваша «адступленне» ў Маладзечна — гэта жаданне забяспечыць тылы?..

Г. Карпенка: Ведаеце, гэта было б даволі дзіўнай формай забеспячэння тылу — лезці ў такую справу, як гарадская гаспадарка. Для тыла-будаўніцтва ёсць цяпер куды лепшыя формы прыкладання энергіі, напрыклад, стварэнне якой-небудзь асацыяцыі ці малога прадпрыемства. Не, не тыл гэта, а хутчэй за ўсё вір, з якога выбрацца будзе вельмі няпроста. Але рабіць гэта трэба! Хочацца, каб мы выйшлі, нарэшце, з той ямы, у якой сёння знаходзімся. Сядзець у ёй, сузіраць гарызонты «светлай будучыні» і практыкавацца ў красамоўстве можна бясконца. Павінен жа нехта паспрабаваць выбрацца і выцягнуць іншых! І няхай гэта будзе для пачатку ў адным, асобна ўзятым горадзе.

В. Ганчар: Я хачу сказаць яшчэ больш адназначна. Фактычна мы пазбавіліся тылу, паколькі, з пункту гледжання абывацельскай псіхалогіі, тылы ў нас былі больш чым надзейныя: і ў Генадзя Дзмітрыевіча, члена Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР, старшыні Камісіі Вярхоўнага Савета, і ў мяне, начальніка аддзела вядучага эканамічнага ведамства рэспублікі. Больш таго, гэта першы прэцэдэнт у практыцы апаратных структур Беларусі, калі людзі пакідаюць па ўласнаму жаданню такія пасады. Не ўход у тылы, а хутчэй спальванне мастоў да адступлення: больш цяжкага ўчастка, чым гарадская гаспадарка, ды яшчэ ў Маладзечне, проста няма.

— Але ж лёс падарыў кожнаму з вас магчымасць для пераўтваральнай дзейнасці ў даволі буйных маштабах — ключавыя пасады ў парламенце, урадзе Беларусі...

В. Ганчар: Цяпер, калі ўлічваць і скрыўленасць мыслення, і інертнасць нашага апарату, проста практычна немагчыма на ўзроўні вышэйшых кіраўнічых структур рэспублікі правесці правільную, навукова абгрунтаваную рэформу. Таму трэба, як гэта і робіцца ў развітых краінах свету, апрабаваць, абкатаць эксперымент у адным рэгіёне, а пасля той вопыт закласці ў заканадаўчыя акты і распаўсюдзіць на Беларусь.

— Эксперымент — гучыць горда...

Г. Карпенка: Вы хочаце сказаць: чаму не так — праект ці пражэкт? Размова, наколькі я разумею, заходзіць аб сутнасці тых пераўтварэнняў, якія мы збіраемся ажыццяўляць.

У аснове асноў — барацьба з размеркавальніцтвам, на якім у нас сёння «трымаецца» літаральна ўсё. Краіна пераўтварылася ў вялізны размеркавальнік. Найбольшай «пашанай» карыстаецца той чалавек, які што-небудзь размяркоўвае, у якога штосьці ёсць, а не той, хто вырабляе прадукты, прадметы штодзённага ўжытку і інш. І таму колькі б мы ні павышалі цэны, у нас усёроўна нічога не хопіць усім.

Возьмем гандаль, забеспячэнне жыхароў Маладзечна прадуктамі харчавання. Без новых камерцыйных структур, якія шукалі б вытворцаў патрэбнага тавару ва ўсіх рэгіёнах, наладжвалі б дзелавыя кантакты, а не сядзелі б па гандлёвых кропках у чаканні патоку таго тавару,— справа не зрушыцца ні на крок.

Мы гутарылі з кіраўнікамі гандлю горада. Ніводзін з іх не выходзіць сёння напрамую на вытворцаў тавараў, прадуктаў. Дырэктары ж прамысловых прадпрыемстваў гатовы ўзяць пустыя магазіны ў арэнду, выкупіць іх, каб падабраць потым такі калектыў, які б працаваў...

А нашы ўзаемаадносіны з вёскай? Сёння трэба нарэшце практычна вырашыць пытанне аб прамым узаемадзеянні горада і вёскі, асабліва такіх структурных адзінак, дзе ёсць гарадскія і раённыя ўлады адначасова. Атрымліваецца ж так, што горад і раён узаемадзейнічаюць паміж сабой не напрамую, а праз трэція структуры, прыдуманыя ў нас: аблвыканкомы, аблсаветы і г. д. Менавіта яны, гэтыя трэція структуры, і пачынаюць ажыццяўляць «узаемаадносіны», скажам, Маладзечна і раёна, размяркоўваць тое, што створана тут. Каму гэта патрэбна — тлумачыць, думаю, не трэба.

Найвастрэйшая праблема ў нашым горадзе — жыллё. Людзі стаяць у чарзе ажно з 1966 года! Чвэрць стагоддзя, лепшая частка жыцця — у чаканні звычайных чалавечых умоў... Тут праграма такая: будаўніцтва прадпрыемствамі жылля для сваіх рабочых і служачых за кошт прыбыткаў; мэрыя горада — заказчык жылля для насельніцтва; прадастаўленне зямельных участкаў усім, хто жадае будавацца сваімі сіламі.

— Цікава, няўжо вашы папярэднікі не бачылі такога простага шляху: узяла мэрыя ды і заказала жыллё для ўсіх жадаючых.

Г. Карпенка: І зноў тут усё замыкаецца на існаванні магутных іерархічных структур, што існуюць за кошт пераразмеркавання.

— Тут, відаць, варта спыніцца на сістэме фарміравання бюджэту, ці не так?

Г. Карпенка: Так. Усё тое, што адбываецца на сесіях мясцовых Саветаў пры зацвярджэнні бюджэтаў — сапраўдны падман, вялікая фікцыя. Вобласць у асобе аблвыканкома «спускае» загадзя падрыхтаваныя лічбы, а дэпутаты галасуюць за іх. А ў тым ці іншым канкрэтным рэгіёне ці горадзе ёсць буйныя прадпрыемствы, якія пералічваюць даволі вялікія працэнты ад прыбытку ў тыя ж вышэйстаячыя структуры — абласныя, рэспубліканскія, саюзныя. Тыя, у сваю чаргу, выступаюць у ролі добрага дзядзькі: можам даць, а можам і не даць... Я думаю, што на месцах органы Савецкай улады лепш разабраліся б у тым, што ў той ці іншай мясцовасці сёння патрэбна ў першую чаргу, у тым ліку і ў галіне капітальнага будаўніцтва. Апарат жа, што выступае ў ролі гэткага дабрадзея, нам зараз зусім не патрэбен.

В. Ганчар: Так, цяперашняя сістэма зусім не мае разумнага сэнсу. Ніводнае буйное прадпрыемства, што знаходзіцца ў Маладзечне, на горад не працуе. Маем мэблевую фабрыку — не маем мэблі. І гэтак выключна ва ўсім. Пераход на самазабеспячэнне — стратэгічная мэта і канчатковая праграма. Але перш чым перайсці да яе, давядзецца ствараць падстраховачныя структуры, якія

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ПАСТАНОВЫ Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб вызваленні таварыша СЯНЬКО Ф. П. ад пасады намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастанаўляе:

Вызваліць таварыша Сянько Фёдара Пятровіча ад пасады намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР у сувязі з пераходам на іншую работу.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.
28 мая 1991 г.
гор. Мінск.

Аб назначэнні міністра прамысловасці будаўнічых матэрыялаў Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Назначыць міністрам прамысловасці будаўнічых матэрыялаў Беларускай ССР таварыша **Майсяевіча** Анатоля Францавіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.
28 мая 1991 г.
гор. Мінск.

Аб назначэнні намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Назначыць намеснікам Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР таварыша **Дземчука** Міхаіла Іванавіча, вызваліўшы яго ад пасады міністра народнай адукацыі Беларускай ССР.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.
28 мая 1991 г.
гор. Мінск.

Аб вызваленні таварыш МАЗАЙ Н. М. ад пасады намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Вызваліць таварыш Мазай Ніну Мікалаеўну ад пасады намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР згодна з пададзенай заявай.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.
28 мая 1991 г.
гор. Мінск.

Аб назначэнні намесніка Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Назначыць намеснікам Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР таварыша **Шахновіча** Аляксея Аляксеевіча, вызваліўшы яго ад пасады міністра воднай гаспадаркі і аднаўлення зямель Беларускай ССР.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.
28 мая 1991 г.
гор. Мінск.

«Я — за грамадзянскую згоду», —

гаворыць кандыдат у народныя дэпутаты БССР па Каліноўскай выбарчай акрузе № 29 С. К. КУРАНКОЎ

Ваенком Першамайскага раёна горада Мінска падпалкоўнік Сяргей Канстанцінавіч Куранкоў у Савецкай Арміі з 1969 года. Службу праходзіў у Групе савецкіх войск у Германіі. Служыў у Сярэднеазіяцкай, Маскоўскай і Сібірскай ваенных акругах у пасадах ад камандзіра ўзвода да камандзіра палка. Два гады выконваў інтэрнацыянальны абавязак у адной з краін на пасадзе саветніка камандзіра пяхотнай брыгады. Прымаў удзел у баявых дзеяннях. Узнагароджаны ордэнамі Чырвонай Зоркі, «Знак Пашаны» і пяццю медалямі.

З 1988 года і па сённяшні час ваенны камісар Першамайскага раёна г. Мінска. А нядаўна ад ветэранскай арганізацыі раёна ён зарэгістраваны кандыдатам у народныя дэпутаты БССР па Каліноўскай выбарчай акрузе № 29.

Што ж прымусіла яго, і без таго занятага службовымі клопатамі, уключыцца яшчэ і ў перадвыбарную барацьбу? З гэтага пытання і пачалася гутарка з кандыдатам у дэпутаты.

— Мяне вылучылі ветэраны вайны, працы і Узброеных Сіл і воіны-інтэрнацыяналісты. Мне з гэтымі людзьмі па абавязку службы часта прыходзіцца сустракацца, не магу заставацца абыякавым, калі іх прыніжаюць, паклёпнічаюць на іх. Ну хто, скажыце, за іх заступіцца?

Раскажу ў першую чаргу пра сваю перадвыбарную платформу. Пералічу яе па пунктах:

— забяспечыць сацыяльную абарону ветэранаў вайны і працы, Узброеных Сіл, воінаў-інтэрнацыяналістаў, інвалідаў і сем'яў, якія страцілі кармільцаў, палепшыць іх пенсіённае забеспячэнне, медыцынскае абслугоўванне;

— змагацца за ўвекавечанне памяці воінаў-інтэрнацыяналістаў, сацыяльную адаптацыю тых, хто вярнуўся з вайны;

— дабівацца правядзення рэформы ў арміі, хутчэйшага выхаду Закона СССР аб абароне, удасканалення грашовага і пенсіённага забеспячэння афіцэраў і прапаршчыкаў, ветэранаў Узброеных Сіл СССР.

На мой погляд, у Беларусі павінны быць створаны дзяржаўная сістэма санаторна-курортнага лячэння і цэнтры рэабілітацыі насельніцтва рэспублікі ад уздзеяння радыяцыі.

Гутарку вёў І. ЦІТОЎ, ветэран вайны, працы і КПСС.

СЁННЯ — МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ АБАРОНЫ ДЗЯЦЕЙ

Сонечным ранкам.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

Рэдкае аднадушша

З сесіі Вярхоўнага Савета БССР

Вельмі рэдкі выпадак у нашым парламенце: супраць Закона «Аб занятасці насельніцтва Беларускай ССР» не галасаваў ні адзін дэпутат. У гэтай аднадушнасці нам бачыцца не толькі імкненне аблегчыць долю тых нашых суграмадзян, якіх няўмольны рынак можа адправіць «на вуліцу», але і ўсведамленне парламентарыямі сённяшніх рэалій і будучых сацыяльных узрушэнняў. Як адзначыў старшыня Камісіі па пытаннях працы, цэн, занятасці і сацыяльнай абароны насельніцтва Аляксандр Сасноў, які прадставіў дакумент да другога чытання 30 мая, ён заклікаы знізіць сацыяльную напружанасць у грамадстве.

Пасля адносна спакойнага абмеркавання некалькіх законапраектаў разгляд Закона «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Беларускай ССР» адразу ж пачаўся з дыскусіі. І настолькі бурнай, што дэпутат

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ЗВАРОТ ДА КАМУНІСТАЎ — НАРОДНЫХ ДЭПУТАТАЎ БССР

Паважаныя таварышы! На жаль, ёсць яшчэ нямала сіл, якія імкнуцца пагоршыць справу ў краіне, працягваючы нагнятаць напружанасць. Яны кіруюцца задавальненнем уласных палітычных амбіцый, патрабуючы звяржэння законна выбраных органаў улады, устаранення КПСС з грамадскага жыцця, дэпартызацыі і дэпалітызацыі працоўных калектываў. Гэтыя антысацыялістычныя сілы пад прыкрыццём агульных разважанняў пра «новае аблічча сацыялізму» мэтанакіравана дабіваюцца капіталізацыі савецкага грамадства, разбурэння ўсяго таго добрага, што было створана нашым народам за мінулыя дзесяцігоддзі.

Мы, члены Лідскага райкома КПБ, выказваем пратэст супраць падобных замахаў, бо права чалавека на свабодную палітычную дзейнасць замацавана ў Парыжскай хартыі для новай Еўропы ад 21 лістапада 1990 г., заключанай кіраўнікамі дзяржаў і ўрадаў краін — удзельніц Нарады па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе. Права стварэння партый і ячэек па месцы работы і вучобы — агульнапрызнаная дэмакратычная норма, якая вынікае з Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека (арт. 2, 18, 19, 20, 29), і гэтага права ніхто нікога не можа пазбавіць. Яно замацавана таксама ў Канстытуцыях СССР і БССР (арт. 6, 48, 51) і Законе СССР «Аб грамадскіх аб'яднаннях».

Мы пратэстуем супраць замаху на ўласнасць КПСС, бо яна ствaралася пакаленнямі камуністаў і з'яўляецца агульнапартыйнай уласнасцю, а не чыёй-небудзь іншай, як гэта хочуць паказаць.

Мы звяртаемся да дэпутатаў - камуністаў, а таксама беспартыйных: няхай не страсці і амбіцыі, а грамадзянская сталасць кожнага з вас стане асновай нармалізацыі абстаноўкі і павышэння жыццёвага ўзроўню людзей. Мы, вашы выбаршчыкі, верым у вашу дэпутацкую мудрасць.

Зварот прыняты на пасяджэнні пастаяннай камісіі па арганізацыйнай і кадравай рабоце Лідскага райкома КПБ.

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

Каму верыць?

У дакументах аб рознічных цэнах гаворыцца:

Не павышаць рознічныя цэны на медыкаменты і вырабы медыцынскага прызначэння, каву, тканіну з сінтэтычных валокнаў і вырабы з яе, на сінтэтычныя абутак, футравыя, трыкатажныя, панчошна-шкарпэткавыя вырабы і цацкі, на бензін, газу, электраэнергію, газ, вугаль, пячное паліва і дровы, якія адпускаюцца насельніцтву, а таксама на гарэлку.

Аднак наша раённая газета «Кобрынскі веснік» паведаміла, што, згодна з пастановай Дзяржплана БССР ад 29.03.91 г., кошт балона звадкаванага газу 1 рубель 70 капеек, кошт яго дастаўкі 2 рублі 30 капеек. Такім чынам агульны кошт балона — 4 рублі (быў 2 руб. 20 кап.). Для абанентаў, якія карыстаюцца льготамі, агульны кошт балона — 3 рублі 15 капеек (быў 1 руб. 10 кап.).

Нядаўна звярнуўся ў міжкалгаснае лясніцтва, каб выпісаць дроў. Мне сказалі, што дровы падаражалі больш чым удвая. Але як жа тады быць з Указам Прэзідэнта і пастановай урада?

Р. ПІРАКОЎСКІ,
інвалід II групы, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны.

АД РЭДАКЦЫІ. Як паведамілі ў рэспубліканскім Камітэце па паліву і газіфікацыі, рознічныя цэны як на газ, так і на дровы застаюцца тыя ж самыя, старыя. Падаражала дастаўка, г. зн. транспартныя расходы. Прычым на сённяшні дзень гэта датычыць толькі дастаўкі дроў. А вось новыя «транспартныя» тарыфы на газ, у сувязі з вядомымі красавіцкімі падзеямі, праіснавалі прыкладна 10 дзён. У выніку карыстанне газавымі балонамі разам з іх дастаўкай каштуе цяпер столькі ж, як і раней.

Праўда, як зазначаюць работнікі ведамства, баставаць трэба ўжо ім. Іх жа расходы падлічваюцца «па-новаму», з-за чаго абслугоўванне насельніцтва стала крайне стратнай аперацыяй (між іншым, можна смела гарантаваць, што гэта непазбежна адаб'ецца і на якасці абслугоўвання). Чым пакрываць гэтыя страты, з якіх сродкаў плаціць зарплату людзям? — задалі пытанне нашаму карэспандэнту.—Мінфінаўскімі датацыямі? Але ж Мінфін не хоча ісці на гэта, ды і само слова «датацыя» гучыць у наш перадрыначны час вельмі несур'ёзна.

Карацей кажучы, вось як усё ўзаемазвязана... Дарэчы, гэты прыклад лішні раз пацвярджае, што каб некаму што-небудзь даць, у іншага гэткую ж долю трэба забраць. Хоць вядома, калі падыходзіць да гэтага пытання ў больш шырокім плане, — варта прызнаць: у асобных ведамстваў і комплексаў і не перашкаджала б пэўную бюджэтную долю менавіта забраць. На карысць канкрэтнага спажыўца.

Куртатыя льготы

Больш за 35 гадоў ахвяры сталінскіх рэпрэсій чакалі заслужаных ільгот. І вось нарэшце ў канцы красавіка г. г. яны атрымалі пасведчанні на карыстанне імі. Атрымалі і... расчараваліся.

На аснове Указа Прэзідэнта СССР ад 13 жніўня 1990 г. былі прыняты пастановы Вярхоўнага Савета БССР ад 21 снежня 1990 г. і Савета Міністраў БССР ад 29 снежня 1990 г. аб прадастаўленні льгот былым вязням сталінскіх рэпрэсій 30—40-х і пачатку 50-х гадоў. Як ва Указе Прэзідэнта, так і ў пастанове Вярхоўнага Савета БССР ішла гаворка аб тым, каб гэту катэгорыю грамадзян СССР прыраўняць да ўдзельнікаў вайны, а інвалідаў з іх ліку— да інвалідаў вайны. Усе мы на гэта і спадзяваліся. Але дарэмна. Нас ашукалі. Свядома ці не, але ашукалі.

У пасведчаннях, якія мы атрымалі, сказана, што рэабілітаваныя маюць правы «на бясплатны праезд у гарадскім транспарце (аўтобусе, тралейбусе, трамваі) і аўтобусах прыгарадных маршрутаў па месцы жыхарства». А дзе ж метро? Па-мойму, гэта таксама гарадскі транспарт. «...Ільготы па аплаце за лякарствы, пераважнае абслугоўванне ў амбулаторна - паліклінічных установах, прадпрыемствах сувязі і бытавога абслугоўвання насельніцтва, білетных касах і іншыя льготы». А якія гэта «іншыя льготы», хто ведае? Акрамя таго, дзе льготы па аплаце камунальных паслуг? Чаму нічога не сказана аб ільготных праязных білетах на прыгарадны чыгуначны і аўтобусны транспарт? А няўжо рэабілітаваныя не заслужылі льгот у такім важным пытанні, як падаткаабкладанне? Чаму нічога не сказана пра льготнае санаторна - курортнае лячэнне?

Можна было паставіць яшчэ не адно «чаму?». Але хопіць. Кожны бачыць, што льготы, аб якіх шмат было гаворкі, зрабіліся куртатымі. Ці не лепш было б іх наогул не пералічваць у выдадзеных пасведчаннях, а сказаць літаральна адной фразай: «Прыраўняць да ўдзельнікаў вайны». А іх ільготы даўно ўсім вядомыя. І гэта было б справядліва. Іменна так зрабілі народныя выбраннікі Масквы, Ленінграда, Ноўгарада, Саратава і іншых гарадоў краіны. Я лічу, што памылку гэту выправіць яшчэ не позна і Мінскаму гарадскому Савету народных дэпутатаў. Бо такіх «утрыманцаў» засталіся ўжо адзінкі, пра што гарадскім уладам добра вядома.

Павел ПРУДНІКАЎ,
былы вязень ГУЛАГа.

Чытач просіць слова

«Што ў Указе запісана пяром — хто ж высякае ўладарным тапаром!»

«Колькі ж металалому гіне на «могільніках»!»

«Чым загадаеце радыяцыю замяраць!»

«Я ім грошы, яны мне — абяцанкі...»

Абрыдла чакаць

Скажыце, дзе я магу даведацца, калі нарэшце змагу набыць за свае ж грошы дазіметр?

Колькі мне, ды і не толькі мне, будуць кампасіраваць мазгі, што, маўляў, прамысловасць не паспявае выпускаць, што дорага яны каштуюць і г. д. І хто гэта стаў шкадаваць мае грошы? Усё лухта і фікцыя. Навошта мяне лічыць дурнем? Усе гэтыя «шкадавальнікі» з верхніх эшалонаў улады не хочуць, каб я сам змяраў і ведаў, якая радыяцыя. Ім гэта нявыгадна, каб чалавек ведаў праўду. А вось таму, што яны скажуць, трэба верыць! Шосты год пайшоў пасля выбуху на АЭС, а прамысловасць ніяк не можа той няшчасны дазіметр выпусціць. Вось да чаго дажыліся!

І другое. Дзе ж тая дапамога ад замежных дзяржаў бедным дзецям, пра якую ўвесь час гаварылі, пісалі? Дзе яна? Няўжо знаходзяцца «добрыя дзядзькі», якія і гэту дапамогу хапаюць у свае рукі? У нас такое бывае.

Вось пра што мае пытанні. Рэзка? Нічога. Абрыдла слухаць няпраўду. Ах, як абрыдла!

В. ПАЛЕЕЎ.

г. Гомель.

Дзіўныя паслугі

Дарагая рэдакцыя!

Звяртаюся да вас з вялікай просьбай аказаць мне дапамогу. А справа вось у чым.

У самым пачатку студзеня гэтага года я паслаў заяўку ў Мінскую базу «Галоўпасылгандлю» з просьбай выслаць мне рухавік і акумулятар да матацыкла «ІЖ-Планета». 20 студзеня я атрымаў у канверце запоўнены базай паштовы бланк на суму 595 рублёў. Там было сказана выслаць грошы не пазней 30.01.91 г. і названа бліжэйшая чыгуначная станцыя. Я грошы адправіў своечасова і за перавод па пошце заплаціў яшчэ 12 рублёў.

Чакаў адказу ўвесь люты. 2 сакавіка напісаў пісьмо на імя дырэктара базы. Тады мне прыйшоў другі бланк—на 65 рублёў дадаткова. Я пераслаў перавод па пошце. Але мінулі сакавік, красавік, а рухавіка і акумулятара няма. А мне як механізатару калгаса яны вельмі патрэбны.

У. БРОЎКА.

в. Слабажанка.
Хойніцкі раён.

Скарбы на задворках

Гэта было ў далёкім 1950 годзе. З якой нагоды, ужо не памятаю, неяк давялося зайсці да даволі пажылога вяскоўца. У першы момант з'явілася непрыемнае ўражанне: здзяцінеў чалавек ці што? А ён на тонкі дрот нанізваў, навязваў металічныя кавалкі — асколкі ад бомбаў, снарадаў, бляшанкі. Гэта вязанка нагадвала своеасаблівую гірлянду.

Заўважыўшы маё здзіўленне, сівы, як лунь, але яшчэ дзябёлы дзядок запрасіў мяне прысесці на калодку і пачаў апавядаць:

— На пераправе праз Басю кіпеў жорсткі бой. Пасля яго наша поле было ўсеяна, як заўсёды, знявечанай тэхнікай, безліччу асколкаў. За мінулыя гады больш буйныя падабралі, а дробязь засталася. Вось я з тачкай і наведваюся туды— гэта ж недалёка. А навошта звязваю? Нарыхтоўшчык россыпам не прымае, бо дробязь згубіцца. За лета і назбіраю на два-тры чырвонцы.

Кожны раз, калі цяпер заглядваю на задворкі прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый, успамінаецца той дзядок, бо ўсюды, у тым ліку і там, дзе і почуту няма тэхнікі, валяюцца горы металалому. А каля ачышчальных збудаванняў у Мсціславе наогул утварылася звалка з адпрацаваных машын, іншага абсталявання— металалому там на дзесяткі тон. Такі непрывабны малюнак можна ўбачыць і на машынных дварах калгасаў, саўгасаў. У некаторых гаспадарках за варотамі мехдвароў спецыяльна адведзены ўчасткі для магільнікаў металалому, як, напрыклад, у калгасе «Святло Кастрычніка» Чавускага раёна.

Такую безгаспадарчасць можна ўбачыць у кожным раёне, у любой гаспадарцы ці ўстанове. Скажу толькі, што сотні тысяч тон металу, якога чакае наш Беларускі металургічны камбінат, псуюцца пад дажджом і снегам.

А. САПЁРАЎ,
ветэран вайны і працы.
г. Мсціслаў.

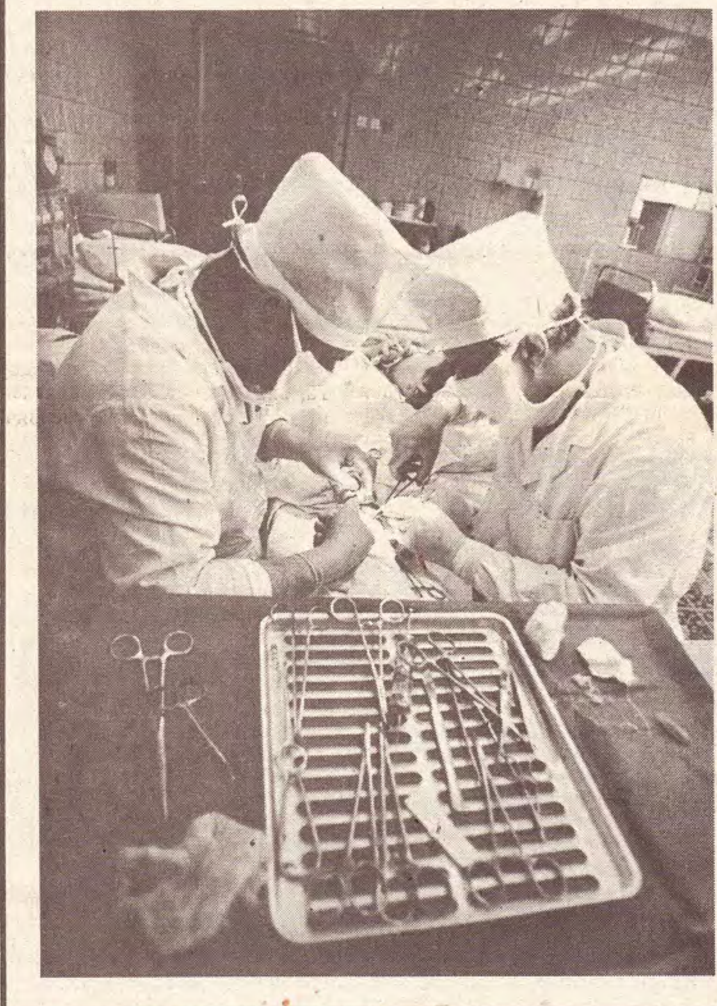
У гаючым сасновым лесе размясціўся новы тэрапеўтычны корпус Брэсцкай абласной бальніцы. У ім дзейнічаюць аддзяленні штучнай ныркі і эндаскапічнае, баратэрапіі і спелеалогіі, кабінет прамянёвай тэрапіі, шэраг дыягнастычных службаў і лабараторый.

Аддзяленне разлічана на адначасовае лячэнне ста трыццаці хворых. Пацыенты размешчаны ў адна- і двухмесных палатах, абстаноўка і ўтульнасць якіх набліжаны да дамашніх.

На аснашчэнне і будаўніцтва корпуса затрачана каля трох мільёнаў рублёў.

НА ЗДЫМКАХ: новы тэрапеўтычны корпус Брэсцкай абласной бальніцы; у аддзяленні штучнай ныркі ідзе аперацыя.

Фота Э. КАБЯКА. (БЕЛТА).

ЗАКІНУТЫ САД

Ад якой спадчыны мы адмаўляемся

Беларусь здавён славіцца сваімі садамі. Да 1940 года ў рэспубліцы было 90,8 тысячы гектараў садоў. У 1969 годзе плошча іх дасягнула 158 тысяч. Рэспубліка займала чацвёртае месца ў СССР па плошчы садоў і пятае—па валавому збору пладоў. 30 пладовых гадавальнікаў давалі больш як 10 мільёнаў саджанцаў.

З 1970 года ў садоўніцтве рэспублікі ўзнік застой. Быў ліквідаваны трэст гадавальніцкіх саўгасаў, разагнаны кадры спецыялістаў. Скарацілася плошча садоў да 135 тысяч гектараў. Палавіна іх знаходзяцца ў калгасах і дзяржгасах.

Патрабуе вырашэння

Амаль усе сады грамадскага сектара пасаджаны да 1965 года. Сады ва ўзросце 40—50 гадоў і больш займаюць 20 працэнтаў агульнай плошчы. На думку прафесара БелНДІКПА А. Дзевятава, да 1990—2000 гг. усе існуючыя сады па ўзросту выйдуць з эксплуатацыі.

У застойны перыяд садоўніцтва ў Беларусі фактычна спыніла сваю дзейнасць. Рэспубліка, якая перад вайной вывозіла для рэалізацыі за свае межы 45—50 тысяч тон яблыкаў, цяпер штогод гэтулькі ж завозіць па лініі аграпрома і яшчэ на 45—60 мільёнаў рублёў па лініі спажывукаапрацыі. Вось такая горкая статыстыка.

Асабліва вялікія страты садоўніцтву Беларусі і, у прыватнасці, Гродзеншчыны нанесла антыалкагольная кампанія, калі заўзятыя кіраўнікі разам з ліквідацыяй вінзаводаў пачалі знішчаць сады пад выглядам адсутнасці збыту прадукцыі. Знішчаны прамысловыя сады плошчай ад 50 да 300 гектараў у саўгасах «Талькоўцы», «Гнезна» Ваўкавыскага, «Чарлена» Мастоўскага, «Скідальскі» Гродзенскага раёнаў. Карчуюць сады і ў спецыялізаваных гаспадарках: эксперыментальнай базе «Туркевічы» Шчучынскага, саўгасе «Лоўна» Мастоўскага раёнаў, прычым, усё гэта з санкцыі вучоных Гродзенскай абласной сельскагаспадарчай станцыі.

Аб сумным лёсе садоўніцтва ў Беларусі апошнім часам нямала пісалася ў рэспубліканскім і цэнтральным друку. Толькі справа з месца практычна не зрушылася. Прафесар БСГА А. Багамолаў бачыць прычыну ў наступным: «У БССР няма кроўна зацікаўленых устаноў і асоб, здольных памножыць і захаваць бясцэнны генафонд пладовых, які стварыўся народнай селекцыяй».

Прыкладам гэтага могуць служыць падзеі вакол унікальнага памалагічнага саду, размешчанага ў эксперыментальнай базе «Руткевічы», якая ўваходзіць у састаў Гродзенскага НПА (генеральны дырэктар П. Заяц). Вядучыя вучоныя-садаводы краіны далі высокую ацэнку гэтаму саду, як крыніцы стварэння новых сартоў, адзначалі яго асаблівую важнасць для селекцыйнай работы ў якасці генафонду. Больш дваццаці гадоў таму назад прафесар БСГА А. Іпацьеў пісаў: «Тут (у Руткевічах) знаходзіцца важная частка сусветнай калекцыі сартоў, без чаго селекцыйная работа цяпер немагчыма».

Вывучаючы калекцыю саду, прафесар МДУ І. Ісаева дае такую ацэнку: «Сад, хоць да гэтага часу не вядомы нават многім спецыялістам — унікальны. Ён патрабуе да сябе адносін як да нацыянальнага набытку, запаведніка, помніка прыроды, створанага людзьмі».

Член-карэспандэнт УАСГНІЛ Я. Несцераў адзначыў: «У калекцыі ёсць 270 сартоў яблынь, якіх няма ў сусветнай калекцыі УІР. Гэта сарты беларускай народнай селекцыі, каштоўнейшы генафонд, гонар беларусаў».

Былы дырэктар УІР імя М. Вавілава акадэмік Д. Брэжнеў пісаў дырэктару Гродзенскай абласной сельскагаспадарчай доследнай станцыі П. Зайцу: «Станоўча ацэньваючы намечаную праграму работ, просім аказаць садзейнічанне калектыву супрацоўнікаў аддзела пладовых культур станцыі ў яе выкананні». Замест гэтага П. Заяц і загадчык аддзела П. Кухта аб'яўляюць, што калекцыя — «філатэлія», дабіваюцца яе знішчэння, выганяюць з навукі кіраўніка праграмы, карчуюць сады. Пры гэтым яны фальсіфікуюць адказ і заключэнне члена-карэспандэнта УАСГНІЛ Я. Несцерава, а арыгінал ад супрацоўнікаў і грамадскасці хаваюць.

У абарону памалагічнага саду неаднаразова выступалі цэнтральны друк і Усесаюзнае радыё. Па гэтаму пытанню па Усесаюзным радыё два разы выступаў пісьменнік І. Філоненка. Водгукам на гэту перадачу былі дзесяткі тысяч пісьмаў ад грамадзян нашай краіны ў абарону саду і яго стваральніка. У той жа час І. Філоненка адзначае: «Калектыў Гродзенскай сельскагаспадарчай доследнай станцыі ўцягнуў мяне ў доўгае непрыемнае проціборства. Ад яго пайшлі калектыўныя скаргі ва ўсе інстанцыі, якія асуджаюць пісьменніка. Яны ўсё адмаўлялі. Не адмаўлялі, бадай, толькі існаванне Г. Рылава. Але што ён займаўся навуковай дзейнасцю —гэта бралі ў двукоссе. Унікальны сад сёння па сутнасці без гаспадара, лёс яго застаецца нявырашаным, што і з'яўляецца прычынай сваркі калектыву Гродзенскай доследнай станцыі з Рылавым, стваральнікам гэтага саду».

У артыкуле «Лёс садоў непаўторных» («Сельская жизнь», № 254 ад 4.10.1988 г.) карэспандэнты ТАСС М. Панчанка і Д. Смірноў адзначалі: «Адно з самых багатых насаджэнняў у краіне — памалагічны сад «Руткевічы» Гродзенскай вобласці. У гэтым сэнсе ён хавае ў сабе нямы дакор цяперашнім кіраўнікам галіны і апякаючай яе навуцы. А сучаснае садоўніцтва, маючы вялікую сетку інстытутаў і доследных станцый, да гэтага часу не ўсюды ўлічыла, сістэматызавала і запаведала багатую памалагічную спадчыну».

На Зямлі ідзе эрозія генафонду, парушана экалагічная раўнавага, гінуць фауна і флора. Абавязак вучоных захаваць генафонд, сабраны ў Руткевічах, для будучых пакаленняў. У Асновах заканадаўства Саюза ССР і саюзных рэспублік «Аб зямлі» ў артыкуле 32 «Землі прыродаахоўнага прызначэння» сказана, што «да зямель прыродаахоўнага прызначэння адносяцца землі запаведнікаў, нацыянальных і дэндралагічных паркаў, батанічных садоў, помнікаў прыроды». На ўказаных землях забараняецца дзейнасць, якая супярэчыць іх мэтаваму прызначэнню. З прычыны таго, што памалагічны сад адносіцца да запаведніка, помніка прыроды, на яго таксама распаўсюджваецца дадзены артыкул Закона.

Пасля майго выступлення ў газеце «Известия» (№ 52 ад 21 лютага 1989 года) з артыкулам «Гэтыя горкія салодкія яблыкі з заморскіх садоў...». Усесаюзны навукова-даследчы інстытут садоўніцтва імя І. У. Мічурына звярнуўся да старшыні Гродзенскага аблсавета народных дэпутатаў Д. Арцымені з просьбай «выдзеліць зямельны ўчастак плошчай 50 гектараў на землях э/б «Руткевічы» Гродзенскага НПА, у тым ліку 30 гектараў памалагічнага саду для арганізацыі апорнага пункта УНДІС імя І. У. Мічурына ў Гродзенскай вобласці».

Вучоны савет УНДІС прыняў рашэнне, у якім сказана: «Цяпер напружана складваецца экалагічная сітуацыя як у свеце, так і ў нашай краіне, таму становіцца актуальнай праблема распрацоўкі экалагічна чыстых тэхналогій вытворчасці прадуктаў садоўніцтва. Адным са шляхоў вырашэння гэтай праблемы з'яўляецца выкарыстанне сартоў пладовых культур з натуральнай устойлівасцю да асноўных грыбковых захворванняў».

Гэты зварот падтрымаў акадэмік УАСГНІЛ В. Шавялуха: «У сувязі з тым, што створаны генафонд мае вялікую навуковую каштоўнасць і значную цікавасць для селекцыі ў якасці крыніц і донараў каштоўных прыкмет, УАСГНІЛ лічыць мэтазгодным перадаць памалагічны сад э/б «Руткевічы» ствараемаму апорнаму пункту УНДІ садоўніцтва імя І. У. Мічурына».

У падтрымку стварэння апорнага пункта выступілі вядучыя вучоныя краіны: Я. Несцераў, Ф. Ліханос, І. Сіманаў, А. Багамолаў, В. Рудкоўскі, Л. Дазорцаў, Е. Кумінаў, Н. Мельнік і многія іншыя.

Пасля прыняцця рашэння УНДІС імя І. У. Мічурына аб стварэнні на базе памалагічнага саду апорнага пункта з гадавальнікам па вырошчванню эліты новых сартоў дырэктар Гродзенскай доследнай станцыі П. Заяц шляхам падману імкнецца не дапусціць стварэння апорнага пункта і знішчыць унікальны сад-калекцыю. У адказе на артыкул у газеце «Известия» П. Заяц піша: «Доследы па калекцыйнаму вывучэнню сартоў яблыні, называемага Г. Рылавым «памалагічным» садам, закладзеным у 1964—1965 гг., закончаны ў 1980 годзе, напісана справаздача. Цяпер ураджай з калекцыйнага саду, прадстаўленага сумессю сартоў розных тэрмінаў паспявання, выкарыстоўваецца для прамысловай перапрацоўкі. У 1989—1990 гг. заканчваецца тэрмін амартызацыі калекцыйнага саду». Вось так, «заканчваецца тэрмін» і, значыць, сад можна знішчыць.

Далей П. Заяц піша: «Савет працоўнага калектыву гаспадаркі на савеце гасразліковай брыгады садоўніцтва эксперыментальнай базы «Руткевічы» не даў сваёй згоды на перадачу калекцыйнага саду, называемага Г. Рылавым «памалагічным», СПТВ-198, з прычыны размяшчэння яго ўнутры масіву прамысловых садоў». Тут П. Заяц уводзіць людзей у зман. Памалагічны ж сад знаходзіцца не ўнутры, а ў канцы прамысловага саду, мяжуе з землямі калгаса «1 Мая» і лёгка можа быць аддзелены ад зямель э/б «Руткевічы».

На нашу думку, стварэнне апорнага пункта захавае калекцыю ад знішчэння, дазволіць унесці істотны ўклад у развіццё садоўніцтва вобласці і Заходняга рэгіёна краіны.

І. ПАЛАГЕЧА,
народны дэпутат БССР,
Г. РЫЛАЎ,
кандыдат сельскагаспадарчых навук.

І. ПАЛАЗКОЎ: «СІТУАЦЫЯ МЯНЯЕЦЦА НА НАШУ КАРЫСЦЬ»

Адносіны да палітыкі, якую праводзіць Кампартыя РСФСР, у нашым грамадстве вельмі розныя, калі не сказаць палярныя. Многія лічаць, што лідэры расійскіх камуністаў займаюць сёння адзіна правільную пазіцыю, іншыя, не выбіраючы слоў, а часта і не ўнікаючы ў сэнс, што называецца з парога, адразу ж крытыкуюць любы іх крок толькі таму, што яго зрабілі менавіта кіраўнікі Кампартыі Расіі.

Магчыма, гутарка з членам Палітбюро ЦК КПСС, першым сакратаром ЦК КП РСФСР І. ПАЛАЗКОВЫМ і членам Палітбюро ЦК КП РСФСР Г. ЗЮГАНАВЫМ у нейкай меры дапаможа чытачам «Звязды» глыбей разабрацца ў тым, чаго хочуць камуністы Расіі і як яны будуць дабівацца сваіх мэт.

І. Палазкоў: Партыйныя арганізацыі на месцах сёння аказаліся ў супярэчлівым становішчы. Яны павінны абараняць працоўных. Ад каго? Безумоўна, патрэбна праграма выхаду з крызісу. Але ясна, што пры любой праграме выдаткі лягуць у асноўным на плечы працоўных мас. Нядаўна мы абмяркоўвалі гэта на сваім пленуме, які прайшоў вельмі востра і бурна, бо ў Кампартыі Расіі цяпер не адна палітычная плынь. Адны выступалі супраць падтрымкі такіх праграм, іншыя лічаць іх нармальнай з'явай.

І наогул, больш пытанняў, чым адказаў. Жадаючых даваць парады шмат, а займацца практычнай работай — мала. Нямала прыйшло моладзі на партыйную работу — без вопыту, без практыкі. А іншыя партыі акрамя крыку, мітынгоўшчыны нічога не прапануюць — у гэтым наша трагедыя.

— Можа, зноў партыя ідзе ўслед за падзеямі? Антыкрызісная праграма была зацверджана, а толькі потым разглядалася на пленуме.

І. П.: З'езд праграму не разглядаў, Вярхоўны Савет вырашыў перадаць яе ў грамадскія арганізацыі для абмеркавання. Такая тэхналогія зусім прымальная. Калі нашы патрабаванні не будуць прыняты — будзем высвятляць адносіны з Вярхоўным Саветам.

— Наконт артыкула Зюганава па Якаўлеву ў «Советской России» — што тут засталося «за кадрам»?

Г. Зюганаў: «За кадрам» — многія сюжэты больш прыватнага характару. Мяне засмучае тое, што ніхто не тлумачыць, што такое наперад, а толькі абвінавачваюць нас, што мы цягнем назад. Мы пярэчым супраць бачання дзяржаўнасці Ельцыным, што адкідвае нас на 300 гадоў назад, вяртае да феадалізму.

Гавораць яшчэ, што мы — антырыначнікі. Напомню, што рынку 7 тысяч гадоў. Мы за тое, каб перайсці да больш развітога рынку, бо цяпер у нас яго няма наогул, ідзе натуральны абмен.

Гавораць, што мы супраць прадпрымальніцтва. Мы — за. Але цяпер прадпрымальніцтва ў нас крымінальна-спекуляцыйнае, у палітыку ўрываюцца чорныя дзялкі. Я падтрымліваю ўсе рэформы, у тым ліку і антыалкагольную. Але лічу, што па тэхналогіі яны праведзены дрэнна. Гэта не падабаецца тым, хто іх праводзіў. Патрэбна была спачатку рэформа партыі, а потым ужо ўсе іншыя. Бо адна справа, калі ліхаманіць Балгарыю, і зусім іншая — краіну, дзе 12 тысяч ядзерных зарадаў.

І. П.: Мы разумеем перабудову як адмову ад сталінскага сацыялізму. Партыя, якая прэтэндуе на ролю праваднікa, павінна сказаць дакладна — куды вядзе, расставіць вешкі на шляху. Калі скажам, што не ведаем — людзі справядліва прад'яўяць рахунак. А ярлыкі навешваць вельмі проста.

Г. З.: Я раней лічыўся радыкалам...

І. П.: Мяне ў Краснадары абвінавачвалі ва ультраперабудоўшчыне...

Г. З.: Раней наша партыя была ў інфармацыйнай блакадзе, цяпер яе прарываем, работнікі ЦК за тры месяцы пабывалі ў тысячы працоўных калектываў — і імідж, аблічча партыі ў вачах людзей мяняюцца.

— Вы пачалі з супярэчлівага становішча партарганізацый, з пытання—ад каго абараняць працоўны народ? Ад дрэннай палітыкі? Ад дрэннага ўрада?

І. П.: Пытанне ставіцца не толькі так. Многапартыйнасць у нас цяпер без дакладна абазначаных межаў. Ідзе актыўнае ўварванне не толькі ў рабочае асяроддзе, але і ў дырэктарскі корпус — кіраўнікоў, напрыклад, уцягваюць у кааператыўную дзейнасць. Але за ўсё трэба плаціць — і ўжо выводзяць парткомы з прадпрыемстваў, выходзяць з партыі... Ёсць такія факты ў Вярхоўным Савеце Расіі, ёсць факты і прамога подкупу. Усё гэта — формы палітычнай барацьбы.

Адсюль — і супярэчлівасць становішча.

А абараняць трэба — ад дзялкоў ценявой эканомікі, ад бюракратыі, ад новага класа, які нараджаецца, — свабодных прадпрымальнікаў.

Г. З.: І ўсіх трэба абараняць ад таго, чаго баяцца людзі, — ад нарастання анархіі, ад злачыннасці, ад нацыянальных канфліктаў.

— Ваша партыя з газет мае толькі «Советскую Россию». Ці будуць яшчэ?

Г. З.: Пытанне аб сродках масавай інфармацыі — адно з галоўных. Партыя ж у свой час і пачыналася з газеты. Мы дабіліся павелічэння тыражу «Советской России», бо ў кіёсках яна не ляжыць, а ў Маскве нумары з вострымі артыкуламі некаторымі скупляюцца і знішчаюцца. Будзе ўкладка для моладзі, свой часопіс, сваё выдавецтва...

Цяпер прапануюць свае паслугі і тыя людзі, якія раней былі ў баку ад нас. Створаны магутны інфармацыйна - аналітычны цэнтр пры ЦК...

— Хутка будзе абмяркоўвацца праект Праграмы КПСС, ці ёсць свой праект у КП РСФСР?

І. П.: Такія праекты ёсць у ленінградскіх камуністаў, у іншых рэгіёнах. Але мы не хацелі б выступаць з асобным праектам Праграмы, бо ў КП РСФСР больш палавіны камуністаў краіны, мы — цэласная арганізацыя. А свая Праграма —гэта пачатак расколу КПСС.

Г. З.: У краіне не засталося амаль ніводнай структуры, якая была б у стане кіраваць. Многія лічаць, што калі ўзмоцніцца разлад у партыі, то яна развaліцца. Доля ісціны ў гэтым ёсць. Выйграе той, хто прапануе нешта канкрэтнае, што дазволіць набыць упэўненасць у заўтрашнім дні.

— Партыя траціць падтрымку рабочых, аб чым сведчаць забастоўкі шахцёраў. Што тут трэба рабіць?

І. П.: Мы не адзін раз былі і ў Кузбасе, і ў Комі. Пазіцыі партыі ў рабочым руху аслаблі. Аднак у Комі другі сакратар гаркома днямі выбраны дырэктарам шахты, і ў Кемераве цяпер не крычаць «Далоў камуністаў!» У Польшчы, Румыніі людзі просяць прабачэння ў камуністаў за залішне рэзкія першыя ацэнкі. Думаю, партыі варта мець групы маладых камуністаў — а яны ўжо ёсць у Маскве, у прыватнасці, у МДУ, — калі страціў пазіцыі камсамол. Мы і не думаем сёння працаваць у старым апаратным стылі. Сітуацыя мяняецца на нашу карысць.

— Як бы вы ахарактарызавалі палітычную надбудову пры шматукладнай эканоміцы?

І. П.: Каб працэс многапартыйнасці развіваўся нармальна, у нас склалася б камуністычнае крыло і сацыял - дэмакратычнае, якія мелі б у многім адзіныя карані — сацыяльную справядлівасць, салідарнасць... На жаль, цяпер расце антыкамуністычнае крыло. Многія партыі базіруюцца толькі на прадпрымальніках.

— Адносіны да дэпартызацыі арміі?

І. П.: Армію дэпартызаваць нельга. Што будзе, калі, дапусцім, з мільёна сённяшніх армейскіх камуністаў, 100 тысяч адмовяцца здаць партбілеты? Адзін падводны ракетаносец, які ўзбунтуецца, здольны за 30 мінут ліквідаваць усялякую розніцу паміж дэмакратычным і таталітарным рэжымамі.

— Складваецца ўражанне, што Палітбюро ЦК КПСС цяпер засядае рэдка. Чаму няма інфармацыі аб гэтым?

І. П.: Палітбюро, як правіла, вядзе Гарбачоў. Пасяджэнні — раз у месяц. Напэўна, сапраўды рэдка. Трэба шукаць аптымальны варыянт кіравання партыяй.

— Вас папракаюць у кансерватызме. Што гэта такое, на ваш погляд?

І. П.: Кансерватызм — гэта імкненне захаваць усё лепшае, каштоўнае. Хопіць для Расіі эксперыментаў і для Саюза таксама. Хопіць праграм тыпу 500 дзён. Гэта нерэальна, будзе яшчэ горш — так лічаць буйнейшыя эканамісты на Захадзе. Авантурна сцвярджаць, што фермеры без сродкаў механізацыі накормяць краіну.

Г. З.: Мы сустрэліся з вядомым Стывам Коэнам. Ён лічыць, што ў нас зусім скажонае ўяўленне пра кансерватызм. Кансерватызм і дэмакратыя дапаўняюць адзін аднаго. У нас з кансерватызму робяць пудзіла, а на Захадзе даўно прызнаны яго поспехі.

— Як адносяцца ў Маскве да мэра?

Г. З.: Ведаеце, калі адну бабульку спыталі пра гэта, яна адказала так: няхай хоць што-небудзь будзе ў продажы...

Ул. НАРКЕВІЧ.

Рэдкае аднадушша

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

з Барысава Іван Трусаў нават прапанаваў зрабіць перапынак — каб Камісія Вярхоўнага Савета па пытаннях галоснасці, сродкаў масавай інфармацыі і правоў чалавека, старшыня якой Іван Каратчэня прадстаўляў дакумент, магла дапрацаваць яго. Аднак Яўген Глушкевіч, Аляксандр Лукашэнка, іншыя парламентарыі не падтрымалі гэтай думкі.

— Закон вельмі актуальны, таму і ўзнікае мноства прапаноў, — лічыць Уладзімір Станкевіч. — Адсюль і падманлівае ўражанне, нібыта праект сыры.

Па першаму ўжо артыкулу было ўнесена тры папраўкі. Так, Валерый Ціхіня і Аляксандр Вярцінскі палічылі немэтазгодным уключаць у закон тэзіс аб правядзенні мясцовага рэферэндуму. Логіка іх аргументаў такая: частае яго правядзенне, чаго тэарэтычна нельга выключыць, можа дэзарганізаваць работу Савета народных дэпутатаў. Аднак гэта папраўка не прайшла. Парламентарыі вырашылі так: правядзенне толькі рэспубліканскага рэферэндуму абмяжоўвае правы народа на волевыяўленне па пытанню, якое датычыць пэўнага рэгіёна. Да таго ж, права на мясцовы рэферэндум замацавана ў Канстытуцыі БССР. Дарэчы, у законапраекце прадугледжваецца, што «праз мясцовы рэферэндум могуць вырашацца пытанні, якія вызначаюць сацыяльна-эканамічнае развіццё, ахову навакольнага асяроддзя, а таксама іншыя найбольш важныя пытанні мясцовага самакіравання адпаведнай тэрыторыі».

Нямала спрэчак выклікала і палажэнне аб тым, хто мае права ўдзельнічаць у рэферэндуме. Урэшце вызначылі, што пад гэта палажэнне падпадаюць «грамадзяне Беларускай ССР, якія дасягнулі 18 гадоў і пражываюць на момант правядзення рэферэндуму на тэрыторыі Беларускай ССР».

На ранішнім пасяджэнні ў апошні дзень мая дэпутаты вярнуліся да гэтага законапраекта. Паколькі некаторыя яго артыкулы мелі патрэбу ў дапрацоўцы, было вырашана часова адкласці прыняцце гэтага дакумента і пачаць абмеркаванне ў другім чытанні Закона аб культуры.

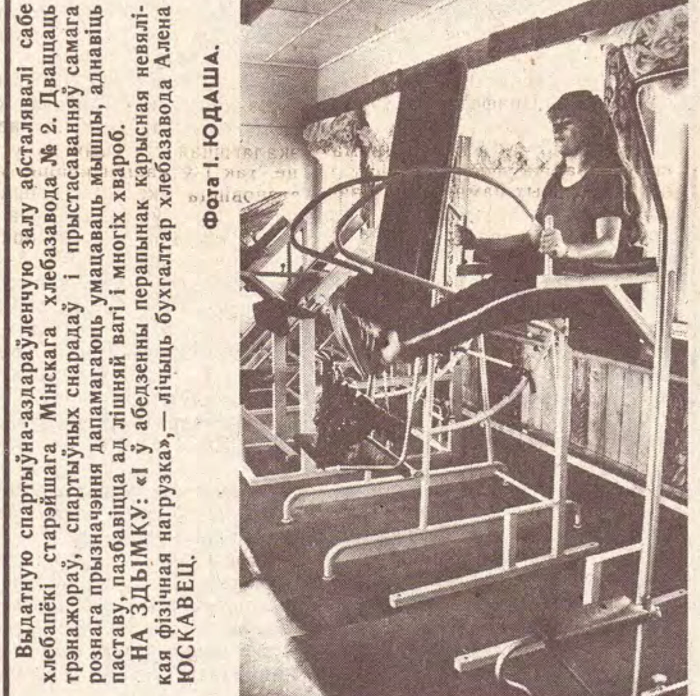
У. ГЛОД, Я. ГАРЭЛІК, А. КРЫЖАНОЎСКІ,
парламенцкія карэспандэнты БЕЛТА.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

КАБ БУЛЬБА НЕ ПАМЕРЗЛА

ПІНСКІ РАЁН. (С. Шапіра). Пасёлак Садовы пад Пінскам у нядаўнія часы славіўся толькі «Зуброўкай» і «Агдамам» мясцовага завода. А цяпер аб ім ведаюць сельскія працаўнікі ўсёй краіны.

Тут пры райаб'яднанні «Аграпрамтэхніка» створаны пакуль што адзіны ў Саюзе ўчастак па выпуску буртаўкрывальнікаў. У лічаныя мінуты агрэгат можа ўкрыць бурты бульбы, буракоў, выкапаць траншэю. А дапамог наладзіць новую вытворчасць у палескай глыбінцы калектыў аб'яднання «Кіеўтрактарадэталь». Каапераацыя дала добры плён. Першыя паўтары тысячы механізмаў адпраўлены ўжо ў гаспадаркі нашай рэспублікі, а таксама, Омскай, Данецкай, Курганскай абласцей, іншыя мясціны.

Выдатную спартыўна-аздараўленчую залу абсталявалі сабе хлебапёкі старэйшага Мінскага хлебазавода № 2. Дваццаць трэнажораў, спартыўных снарадаў і прыстасаванняў самага рознага прызначэння дапамагаюць умацаваць мышцы, аднавіць паставу, пазбавіцца ад лішняй вагі і многіх хвароб.
НА ЗДЫМКУ: «І ў абедзенны перапынак карысная невялікая фізічная нагрузка»,— лічыць бухгалтар хлебазавода Алена ЮСКАВЕЦ.
Фота І. ЮДАША.

А ПЕРАМАГЛІ ТРАЙНЯТЫ

ГРОДНА. (А. Дук). Цікавае мерапрыемства прайшло нядаўна ў Палацы культуры «Юнацтва» — шоу-праграма «Блізняты-91».

Прымалі ўдзел у ёй пары розных узростаў—і тыя, каму толькі споўнілася тры гады і каму перавaліла за 20. У праграме таксама былі выступленні калектываў мастацкай самадзейнасці, аўкцыён-продаж вырабаў са скуры кааператыва «Святлана», дэманстрацыя мадэлей адзення Гродзенскай швейнай фабрыкі. Былі прызы, сувеніры, кветкі і віншаванні. Асабліва многа атрымалі іх курсанты ваеннага вучылішча Уладзімір, Георгій і Анатоль Яўчаравы і трохгодкі Саша, Алёша і Сярожа Верстаковы.

РАЁН, БАГАТЫ ГРЫБАМІ... І ЗБРОЯЙ

ЛАГОЙСК. Яшчэ аднаго «збройніка Праспера» раскрыла мясцовая міліцыя. У грамадзяніна К. знойдзены нядрэнны арсенал, які складаюць 6 снарадаў ад славутай 45-міліметровай гарматы, 2 баявыя гранаты, каля 500 патронаў, 2 слоікі артылерыйскага пораху і штык ад «трохлінейкі».

Можна толькі гадаць, навошта ўсё гэта захоўвалася. Магчыма, на продаж (цяпер гэта, відаць, выгадная справа), а можа з «любві да мастацтва». Па гарпасёлку ходзяць чуткі, што боепрыпасы знойдзены ў навакольных лясах. Кампетэнтныя ж органы вядуць следства. Першы аматар армейскай зброі «зарэгістраваны» гады два назад. Аўтамат, пісталет і боепрыпасы, якія ён захоўваў, не паслужылі для суда моцным аргументам: «аматара» пакінулі ў спакоі за недаказальнасцю. Ён змог пераканаць прадстаўнікоў закона, што зброя не яго.

З ПТВ – З ДЫПЛОМАМ

ГОМЕЛЬ. (Ул. Ларыёнаў). Гомельскае вышэйшае прафесіянальнае вучылішча машынабудавання стала другім у рэспубліцы ВПВ, выпускнікі якога змогуць атрымаць не толькі вышэйшы разрад па выбранай спецыяльнасці, але і дыплом тэхніка-тэхнолага (майстра-брыгадзіра).

Навучэнцы, якія паспяхова закончаць вучылішча, прадоўжаць па жаданню вучобу ў тэхнічнай вышэйшай навучальнай установе па скарочанай праграме.

Выпуск падрыхтавалі: А. КОКТЫШ, А. СЛАНЕЎСКІ, І. КАРНЕЙ, С. СУЛКОЎСКІ.
Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

МАЛАДЗЕЧНА—ГОРАД СОНЦА? А ЧАМУ Б І НЕ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

будуць працаваць выключна на гаспадарку горада і на ягоны бюджэт. Безумоўныя прыярытэты — эканамічныя і фінансавыя — аддадзім стварэнню малых прадпрыемстваў і таварыстваў з абмежаванай адказнасцю, якія будуць рэгістравацца гарвыканкомам. Калі такія падстраховачныя структуры запрацуюць, мы атрымаем магчымасць перайсці да праграмных мэт — пераходу на самазабеспячэнне ўсяго рэгіёна, уключаючы горад і раён. Вось тады і знікне неабходнасць існавання паразітычнай надбудовы, чый спосаб існавання і сэнс жыцця—пераразмеркаванне.

— Спосаб існавання, увогуле, даволі-такі прыцягальны. Але наўрад ці з'явіцца ў гэтых структур жаданне ў імя нават добрых намераў адмовіцца ад «месца пад сонцам», якое так ім да спадобы. Ці гатовы вы ў такім выпадку да барацьбы з імі?

Г. Карпенка: Я не сказаў бы, што сёння ўжо ёсць супрацьдзейная сіла. Аднак у прынцыпе яна непазбежная. Тым не менш, ранейшыя структуры павінны сысці з арэны, паколькі яны лішнія, паколькі прывялі нас да сённяшняга стану... Якім будзе гэты працэс уходу іх — сказаць цяжка. Ідзе барацьба за ўладу, усе гэта павінны зараз выразна ўсведамляць. Але давайце разумець гэту барацьбу так: у палітыку — праз эканоміку! Здолееш авалодаць тым эканамічным рычагом, які прыцягне на твой бок людзей,— кіруй! Павінна ж нарэшце скончыцца ўлада з дапамогай трыбуны і дэмагагічных фраз. І мы не выключаем сітуацыі, калі можам трапіць у тупіковае становішча з-за таго, што асноўныя сілы давядзецца затраціць менавіта на барацьбу з супраціўленнем усяму новаму, прагрэсіўнаму, а на эканамічныя пераўтварэнні энергіі ўжо не застанецца...

В. Ганчар: А я выключаю варыянт жорсткага супраціўлення і супрацьстаяння са старымі структурамі. Па-першае, гэтага не хацелася б у асабістым плане, паколькі ўсё папярэдняе жыццё—і маё, і Генадзя Дзмітрыевіча — фактычна звялося да бяссэнсавай барацьбы з ветранымі млынамі, з бесталкоўшчынай, з інертнасцю мыслення, з адкрытым цынізмам. Таму, улічваючы важнасць задачы і абмежаванасць у часе, мы проста не маем ні маральнага, ні палітычнага права пахаваць усе нашы імкненні і пачынанні ў гэтым проціборстве. Таму, я думаю, нашым лозунгам будзе мірнае спаборніцтва...

— ...дзвюх сістэм?

В. Ганчар: ...старога і новага. І калі старая структура парушыць этычныя нормы спаборніцтва, мы звернемся за падтрымкай да насельніцтва, давер якога, дзякуй Богу, пакуль маем, знаходзім разуменне, разлічваем на крэдыт даверу. Думаю, проціборства не мае сэнсу для старых структур: гэта проста паставіць іх за мяжу нармальнага палітычнага існавання, улічваючы, што рэйтынг сярод насельніцтва ў іх нулявы, такая ж і магчымасць крэдыту цярплівасці.

Г. Карпенка: І ўсё ж асноўная небяспека — гэта светапогляд таго чалавека, які ў нас выхаваны. Пакуль мы не разбурым стэрэатыпы, што выпрацавалі ў сябе за доўгія гады,— наперад не рушым ні на адзін крок.

В. Ганчар: Сапраўды, многія гатовы працаваць па-новаму, аднак для гэтага ў іх няма ні навыкаў, ні ўмення. Па-ранейшаму вельмі моцная звычка: у адных—працаваць і жыць па ўказанню, у другіх—даваць іх, тыя ўказанні. Іншы раз гэтыя стэрэатыпы мыслення проста шакіруюць. Пазіцыя ў нас дакладная і адназначная: мы — за поўнае супрацоўніцтва, аднак, з другога боку, не дапусцім, каб на тэрыторыі горада існавала нейкая іншая ўлада, акрамя Савецкай. Гэта і прадэманстравалі мы сваімі падыходамі ў час святкавання Першага Мая, калі ўсе афіцыяльна зарэгістраваныя палітычныя сілы атрымалі абсалютна роўнае права ўдзельнічаць у правядзенні свята...

— І як гэта было ўспрынята?

В. Ганчар: Мы расцэньваем гэта як цывілізаванае правядзенне Дня міжнароднай салідарнасці працоўных. Прадстаўнікі розных палітычных арганізацый папярэджваліся аб тым, што не толькі нейкіх заклікаў неканстытуцыйнага характару, але і проста неэтычных, некарэктных выпадаў у чый бы там ні было адрас быць не павінна. І такія цывілізаваныя рамкі былі вытрыманы да канца. Таму на сітуацыю глядзім з аптымізмам, думаем, што і мы, і нашы апаненты будуць лічыцца з рэаліямі, што існуюць сёння, а надалей і палітычнае, і эканамічнае мысленне людзей будзе фарміравацца ў новых умовах, якія мы і пастараемся стварыць у горадзе.

— А як жа абздолены парламент? Ці абдзеленымі ўвагай акажуцца жыхары Маладзечна, улічваючы вашу занятасць у ім?

Г. Карпенка: Усе свае асноўныя сілы я пераключаю на горад. Думаю, гэта і будзе адзін са шляхоў рэалізацыі навукова-тэхнічнага прагрэсу, чым займаецца наша камісія ў Вярхоўным Савеце БССР. Тэорыя мёртвая без практыкі, без практычнай адпрацоўкі ідэй.

В. Ганчар: Адказ на гэта пытанне пачну з банальнага: палітыка — гэта майстэрства магчымага. Я маю поўнае маральнае права сказаць, што за прайшоўшы год работы ў парламенце я зрабіў усё магчымае, каб прабіць глухую сцяну інертнасці і неразумення. І канчаткова пераканаўся ў бесперспектыўнасці такіх спроб. Таму лічу, што зараз трэба пераключыць сваю палітычную энергію на правядзенне эксперыменту ў межах аднаго рэгіёна. Гэта будзе працай і на парламент, паколькі, маючы вопыт такога характару, мы зможам больш граматна, эканамічна абгрунтавана падыходзіць да заканатворчасці.

— Такім чынам, Маладзечна распачынае пабудову рынкавых адносін у адным, асобна ўзятым рэгіёне. Па ўзору пабудовы сацыялізму ў асобна ўзятай краіне...

Г. Карпенка: ...Іронію зразумеў. Аднак сітуацыя куды больш складаная. Цывілізаванае грамадства, перш чым падвергнуць сваю краіну любым пераўтварэнням ці рэформам — я, вядома, не маю на ўвазе рэвалюцыйныя, калі змятаецца ўсё і прыходзіць новая хваля — заўсёды адпрацоўвае новае ў пэўных абмежаваных рамках. Чаму ў ЗША не мяняецца Канстытуцыя, не мяняюцца асноўныя законы, а робяцца толькі адзінкавыя папраўкі — пасля 5—7 гадоў абкаткі законапраектаў у асобных штатах ці рэгіёнах? Ды таму, што пры гэтым практычна выключаны памылкі. А колькі Канстытуцый маем ужо мы? Колькі будзем мець?!

Дзяржава ці рэспубліка — гэта вялізны, складаны механізм. Калі гэты механізм сёння круціць у адзін бок, заўтра — у другі, то што атрымаецца? Ды тое, што мы маем сёння ў краіне... Кола не будзе круціцца раўнамерна, набіраць абароты. З прыходам кожнага новага кіраўніка яно пачынае круціцца зусім у супрацьлеглых напрамках, ігнаруючы ўсе законы. Парламент прыняў дзесяткі, а, мабыць, і сотні законапраектаў — як правіла, з ліста. Многія законы распрацаваны людзьмі, якія не маюць ні вопыту заканатворчай работы, ні элементарнай прававой культуры. Такім чынам, нараджаюцца законы, якія з'яўляюцца не памочнікам у паступальным руху наперад, а страшэнным тормазам. Мы сабраліся ісці да рынку і прынялі такія законы, якія прывядуць да яго разбурэння.

Перш чым запусціць у серыю нейкую тэхналогію, неабходна прайсці ўсе стадыі яе ажыццяўлення: навуковую распрацоўку, лабараторны эксперымент, прамысловы эксперымент — і толькі потым запускаць у вытворчасць...

В. Ганчар: Лічу, што тэорыя рэвалюцыйных сацыяльных скачкоў—гэта самае антынавуковае палажэнне і ў гэтым, уласна кажучы, асноўная крыніца трагедыі і грамадства, і нашай дзяржавы. А наш эксперымент — спроба пераходу да цывілізаваных форм грамадскага развіцця. Грамадства павінна развівацца эвалюцыйна, а для таго, каб перайсці да якойсьці новай якасці, патрэбен не нейкі там рэвалюцыйны скачок, а стварэнне парасткаў будучых структур, якія змогуць працаваць у новых умовах. Таму наш эксперымент — не абсурдная спроба стварыць Горад Будучыні па Кампанэле, а спроба стварэння парасткаў новых эканамічных і палітычных узаемаадносін.

— Падзяліцеся, калі ласка, механізмам узнікнення такіх ідэй. Няўжо нечаканае азарэнне?

Г. Карпенка: Якраз наадварот. Да такога рашэння і я, і Віктар Іосіфавіч ішлі доўга і цяжка. Перш чым прыступіць да рэалізацыі гэтых ідэй у Маладзечне, кожны з нас ужо ажыццяўляў іх. Яшчэ ў час маёй работы дырэктарам Маладзечанскага завода парашковай металургіі аднымі з першых у рэспубліцы мы пачалі ствараць кааператывы. Яны, на жаль, тады не прыжыліся: менавіта з-за псіхалогіі людзей. Маўляў, як так: побач, на адным і тым жа абсталяванні адзін атрымлівае ў пяць разоў больш за другога, які не ўваходзіць у кааператыў... Увайсці ў тыя структуры я прымусіў тады ўсіх сваіх намеснікаў: менавіта там яны атрымлівалі заработную плату. Але... На вуліцы быў 1988 год. З'явіўся закон, які забараняў адміністрацыі ўваходзіць у састаў якіх бы там ні было кааператыўных структур.

А той кааператыў, што працаваў, дарэчы, на адходах вытворчасці, быў самым багатым у рэспубліцы. Не псавалася аснастка, не парушалася працоўная дысцыпліна, завод зрабіў вялізны скачок у павышэнні прадукцыйнасці працы... Аднак, аказалася лягчэй было закопваць тоны адходаў у зямлю, чым прызнаць перавагі новага метаду працы. Адысці ад такой псіхалогіі, перакаваць яе, стварыць умовы для людзей, якія сапраўды хочуць працаваць,— вось стрыжань нашай сённяшняй ідэі.

— Ваша імкненне вярнуцца ў горад, у якім засталіся неажыццёўленыя ідэі і падыходы, зразумела. Але як удалося знайсці аднадумцу ў асобе незалежнага дэпутата Ганчара?

Г. Карпенка: Сімпатыі ён выклікаў у мяне даўно — сваёй сапраўднай незалежнасцю, глыбокім прафесіяналізмам, адказнасцю за словы і паступкі. І калі пасля доўгіх роздумаў я пагадзіўся балаціравацца на пост мэра Маладзечна, першым, каго я прапанаваў у сваю каманду, быў Ганчар. На ўсе гэтыя пачынанні і задумы трэба мець чалавека падрыхтаванага і адукаванага, таму што сёння, ва ўмовах беззаконня, а дакладней—адсутнасці неабходных законаў скруціць рукі ў нашай краіне дастаткова лёгка і проста. Віктар Іосіфавіч, акрамя ўсяго іншага, рэфарматар па духу, чалавек са свежымі поглядамі і ідэямі.

Але не падумайце, што мы хочам забяспечыць сабе бяспеку ў нейкай справе. Калі загадзя думаць толькі пра бяспеку, тады няварта і брацца за нейкую справу. Патрэбна рызыка — апраўданая, дзелавая, падрыхтаваная. Навуковая абгрунтаванасць і асабістая адказнасць — вось дэвіз нашай праграмы.

Цяпер нам неабходна дапоўніць нашу каманду. Думаю, аднадумцаў у Маладзечне мы знойдзем. Мы папрасілі крэдыт даверу на чатыры гады. Калі атрымаецца, з'явяцца паслядоўнікі. Калі не — мы вымушаны будзем сысці з палітычнай арэны.

В. Ганчар: Наш саюз і наш рух да гэтага рашэння не выпадковыя. Што нас аб'яднала? Генадзь Дзмітрыевіч спалучае ў сабе высокую тэарэтычную падрыхтоўку і практычны вопыт. Не палічыце за нясціпласць, але тое ж я дазволю сабе сказаць і пра сябе, хоць наш практычны гаспадарчы вопыт ніяк неаднолькавы. І тым не менш, доўгі час працуючы ў НДІ, на педагагічнай рабоце ў інстытуце, я пераканаўся ў перавагах гнуткіх рынкавых структур, якія могуць выратаваць становішча. Апошнія гады я актыўна займаўся міжнародным прыватным правам, гандлёвым правам і гэта таксама спрыяла разуменню пераваг гэтых ідэй. Што ж датычыцца практычнай адпрацоўкі, то я апошні год актыўна займаўся гэтым у юрыдычнай фірме, створанай у рамках Саюза юрыстаў.

Адносна асабістых матываў, па якіх я даў згоду ўвайсці ў каманду Карпенкі, дык яны даволі простыя. Для чалавека, зараджанага здаровым славалюбствам і арыентаванага на вялікую мэту, неабходна практычная справа для пацвярджэння ідэй. Калі гэта спроба акажацца паспяховай, мы пастараемся «пракатаць» наш лакальны эксперымент на ўзроўні рэспублікі, калі ж не — чаму я, шчыра кажучы, не веру — сыдзем з палітычнага небасхілу, зоймемся іншай справай. Я не хацеў бы, каб праз пэўны час мяне абвінавацілі ў няўменні выкарыстаць магчымасці для рэалізацыі сваіх здольнасцей для змянення сітуацыі. Працей сядзець у цяньку. Куды складаней арыентавацца на высокую мэту.

— Што ж, будзем чакаць узыходу Сонца з боку Маладзечна!

***

Намеснік старшыні Маладзечанскага райсавета народных дэпутатаў, Герой Сацыялістычнай Працы, народны дэпутат СССР Уладзімір Міхайлавіч Калачык — вопытны і спрактыкаваны спецыяліст і гаспадарнік — так сказаў пра намеры і задумы Генадзя Карпенкі і Віктара Ганчара:

— Хлопцы сучасныя, падкаваныя, разумныя. Планы іх рэальныя, абгрунтаваныя, карысныя для ўсіх нас. І ім, несумненна, трэба дапамагчы ажыццявіць свой эксперымент!

Уладзімір Міхайлавіч ведае, што гаворыць...

Людміла РЫЖАНКОВА, Анатоль МЯСНІКОЎ.

Зазірнуць за заслону часу

Загадкавае. Неверагоднае. Фантастычнае

(Заканчэнне. Пачатак у №№ 102—104).

ЗНАХОДКА гэта ўпаміналася ў кнізе, якую ён толькі што завяршыў і якую павінен быў аддаць выдаўцу на наступны дзень. Без расшыфроўкі тэкст кнігі быў бы няпоўны, таму напярэдадні ён позна сядзеў у кабінеце, марна перабіраючы розныя варыянты. Гілпрэхт не заўважыў, як задрамаў у сваім крэсле. У сне (калі гэта быў сон) ён убачыў чалавека сярэдніх гадоў у старажытнашумерскім жрэчаскім адзенні, які стаяў над ім. Убачыўшы яго, Гілпрэхт здзіўлена прыўзняўся, але не з крэсла, у якім заснуў, а з нейкай каменнай прыступкі, на якой аказаўся.

— Ідзі за мной. Я дапамагу табе, — сказаў жрэц. І тое, што сказана гэта было па-англійску, не здзівіла вучонага ў сне.

Гілпрэхт памятаў кароткі шлях па бязлюднай вуліцы, міма некалькіх масіўных дамоў, размешчаных блізка адзін да аднаго. Яны ўвайшлі ў адзін з іх, што здаваўся большым за іншыя, у слаба асветленую залу.

— Дзе мы? — спытаў вучоны, і праважаты адказаў:

— У Ніпуры, паміж Тыграм і Ефратам. Мы ў храме Бела, айца багоў.

Археолаг ведаў пра гэты храм, як ведаў і пра тое, што ў час раскопак не ўдалося знайсці яго скарбніцу — пакой, які заўсёды быў пры храме. Ён спытаў жраца пра гэта, і той павёў яго ў невялікае памяшканне, размешчанае ў далёкім канцы храма. Тут у драўляным куфры ляжала некалькі кавалкаў агату, сярод якіх ён пазнаў два свае фрагменты. Жрэц растлумачыў яму, што яны — часткі цыліндра, ахвяраванага храму правіцелем Курыгалзу. Калі спатрэбілася вырабіць вушныя ўпрыгажэнні для статуі бога, цыліндр распілавалі, адзін кавалак раскалоўся. Гэтыя палавіны і былі тымі двума фрагментамі, над якімі біўся вучоны, не здагадваючыся, што надпіс на іх — частка аднаго тэксту. Па просьбе Гілпрэхта жрэц зачытаў яму гэты тэкст.

Прачнуўшыся, Гілпрэхт запісаў свой сон. Расшыфроўка тэксту, што адносіўся да 1300 года да н. э., калегамі вучонага была прызнана бездакорнай. Дакладным аказалася і месца размяшчэння скарбніцы пры храме. Сны, калі спячаму з'яўляецца нехта, хто паведамляе яму пра нешта, чаго той не ведаў, складаюць асаблівы разрад прарочых сноў. Да ліку іх належыць, напрыклад, памянёны сон Маскоўскага мітрапаліта Філарэта.

Калі памёр Дантэ, яго сваякі і сябры з адчаем выявілі, што поўнага тэксту «Боскай камедыі» няма. Не хапала цэлай главы, XIII песні. Пошукі, што працягваліся некалькі месяцаў, былі марнымі. Вялікая паэма, магчыма, так і ўвайшла б у гісторыю літаратуры як нясконачаная, каб аднаму з сыноў Дантэ ў сне не з'явіўся памёршы яго бацька. Са словамі «тое, што ты шукаў так доўга, знаходзіцца тут», ён указаў на нішу ў сцяне. Нягледзячы на глыбокую ноч, сын Дантэ з сябрам бацькі пайшлі ў дом і ў той пакой, што бачыўся ў сне. Там у нішы акна ляжаў стос спісаных старонак, радкі якіх пачалі ўжо расплывацца ад сырасці. Гэта была тая самая XIII песня.

Куды часцей, аднак, інфармацыя з будучыні прыходзіць ў час сну ў форме сімвалаў, вобразаў, знакаў, якія патрабуюць разумення і расшыфроўкі. Пранікнуць у сэнс гэтага коду —азначала б прыадкрыць завесу падзей, што павінны здзейсніцца. У гэтым і заключалася навука растлумачвання сноў, навука, пачатак якой ляжыць ля самых вытокаў чалавечай цывілізацыі. Чатыры тысячы гадоў налічвае егіпецкі папірус, які ўпамінае пра майстэрства растлумачвання сноў. Уменне гэтае, што дазваляе прадказаць будучыню, цаніў і цар асірыйскі Ашурбаніпал. Менавіта дзеля гэтага сабраў ён і захоўваў у сваёй бібліятэцы тысячы гліняных таблічак са значэннем тайнага сэнсу вобразаў, што прыходзяць у сне.

Ці не дзіўна, што палёты ў сне, выпаўшы зуб і іншыя традыцыйныя сімвалы начной свядомасці руская народная традыцыя расшыфроўвае гэтак жа, як і тыя, хто заносіў гэтыя звесткі на гліняныя таблічкі Старажытнага Шумера? Такія соннікі-тлумачальнікі сноў былі заўсёды надзвычай папулярныя ў Расіі.

Тое, што сімвалы сну і прадказанне, якое нясуць яны, не вынікаюць адно з аднаго, не звязаны паміж сабой лагічна, адзначаў яшчэ даследчык старажытнашумерскіх табліц: «Асацыяцыі, якія звязваюць сон з выводзімым з яго прадказаннем, рэдка бываюць зразумелымі». Тым не менш, мяркуючы па ўсім, такая сувязь, што ляжыць па-за логікай, і вышэй яе, усё ж існуе. Так у стане гіпнозу чалавек аказваецца здольным перакладаць самыя складаныя сімвалы свайго сну ў паняцці звычайнага жыцця.

Сібірскім шаманам добра вядома, што ў стане сну чалавек здольны ўспрымаць нейкую тайную, зашыфраваную інфармацыю пра будучыя падзеі. Сны — састаўная частка іх штодзённай практыкі. Да такога шамана можа, напрыклад, прыйсці чалавек і, каб даведацца, якой будзе маючая адбыцца падзея, папрасіць яго ўбачыць гэту падзею ў сне. Вопытныя шаманы ўмеюць нібыта выклікаць у сябе такія сны — на «зададзеную тэму». Абавязковая ўмова, якую павінен захоўваць пры гэтым кліент — трымаць тое, што паведаміць яму шаман, у тайне. У розных формах будучыня можа праяўляцца ў сне. У большасці выпадкаў сігнал з будучыні з'яўляецца ў закадзіраванай, скрытай форме, у баку ад звыклых нам лагічных ці прычынна-следчых сувязей.

Шлях прачытання ўскосных знакаў. Са старажытных часоў лічылася, быццам інфармацыя з будучыні можа выяўляць сябе праз парушэнні рада нейкіх з'яў. Народныя прыкметы, прыёмы варажбы зыходзяць менавіта з гэтага прынцыпу. Такое парушэнне рада расшыфроўваецца як «прадказанне», г. зн. знак, што ідзе з будучыні і прысутнічае ў нашай рэальнасці, нават не знак, а хутчэй іерогліф падзеі. Пры гэтым зусім не абавязкова, каб была нейкая бачная, лагічная сувязь паміж маштабам і ўзроўнем будучай падзеі і маштабам і сферай, у якой можа праявіцца такі знак.

Паказальныя ў гэтым сэнсе адносіны да прыкмет А. С. Пушкіна. Як успамінаў яго сучаснік У. І. Даль, Пушкін «расказваў пра прыкметы, якія ніколі яго не падманвалі і, адгадваючы глыбокім пачуццём нейкую таямнічую, недасягальную для розуму сувязь паміж разнароднымі прадметамі і з'явамі, у якіх няма, відаць, нічога агульнага, паважаў тысячагадовае паданне народа, шукаў у ім сэнс, будучы перакананым, што сэнс у ім ёсць і быць павінен, калі не заўсёды лёгка яго разгадаць».

Вера ў прыкметы і веданне іх саслужылі Пушкіну службу ў сітуацыі, якая магла б стаць гібельнай для паэта. Вестка пра смерць імператара Аляксандра дайшла да сяла Міхайлаўскага, дзе знаходзіўся ў той час Пушкін у ссылцы без права выезду да 10 снежня. Вырашыўшы, што ў такіх абставінах улады наўрад ці звернуць увагу на парушэнне ім забароны, Пушкін вырашыў накіравацца ў Пецярбург, каб пабачыцца нарэшце са старымі сваімі сябрамі. Паколькі спыняцца ў гасцініцы яму, ссыльнаму, было небяспечна, Пушкін думаў спыніцца ў сябра свайго Рылеева.

Загадаўшы падрыхтаваць каляску і сказаўшы слугу, каб збіраўся з ім у сталіцу, Пушкін пайшоў развітацца з суседзямі. Па дарозе да іх заяц перабягае яму дарогу, што лічыцца дрэнным знакам. Па дарозе назад яшчэ адзін заяц перасякае дарогу прама перад канём. Калі ўстрывожаны паэт уваходзіць у дом, яму паведамляюць, што слуга, якому сказана было падрыхтавацца да ад'езду, раптам захварэў белай гарачкай. Давялося загадаць ехаць другому. Нарэшце вазок закладзены, ад'язджае ад пад'езда і прама ў варотах сутыкаецца са святарэннікам, які накіроўваўся развітацца з барынам. Па рускіх прыкметах нечаканая сустрэча са свяшчэннікам таксама прадказвала няшчасце.

Пушкін, які заўсёды прыслухоўваўся да тайных знакаў лёсу, загадвае павярнуць вазок і нікуды не едзе. У выніку ён пазбег свайго з'яўлення ў доме Рылеева якраз напярэдадні паўстання, якое, як вядома, скончылася паражэннем. Рылееў і чацвёра кіраўнікоў паўстання былі павешаны, сотні іншых, што мелі дачыненне да змовы ці хоць бы ведалі пра яе, сасланы ў Сібір на катаржныя работы ў рудніку. Не адмяні Пушкін у апошнюю мінуту сваёй паездкі, акажыся ён у той вечар у Пецярбургу, яму, мяркуючы па ўсім, не мінаваць было б агульнага лёсу.

Дарэчы, не абавязкова чакаць, калі з'явіўся той ці іншы знак, які трэба яшчэ заўважыць і расшыфраваць яго скрыты сэнс. Прыход такога знака можна выклікаць штучна. Для гэтага і служыць варажба.

Той, хто варожыць, нібы прайграе мадэль будучай сітуацыі. Кампаненты такой сітуацыі — яе людзі, абставіны — прадстаўлены наборам аднародных прадметаў. Кожны з іх мае сваё значэнне, свой сэнс.

Аляксандр ГАРБОЎСКІ.

ГАРАСКОП НА ТЫДЗЕНЬ

ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ, ХОЧАЦЕ — ПРАВЕРЦЕ

КАТМАНДУ, 31. (Кар. ТАСС Дзмітрый Макараў — спецыяльна для «Звязды»). У папярэднім гараскопе астролаг Лахані вельмі абнадзеіў Скарпіёнаў, паабяцаўшы ім 30 мая сюрпрыз — «нечаканую фінансавую ўдачу». Не ведаю, як прайшоў чацвер у сабратоў па сузор'ю, але ў парадку абмену вопытам павінен паведаміць, што для аўтара гэтых радкоў прагноз апраўдаўся толькі напалавіну. Сапраўды, быў сюрпрыз. І яшчэ які! Мясцовыя ўлады радасна запатрабавалі заплаціць буйны грашовы штраф за пратэрміноўку візы, выдачу якой яны самі паспяхова затрымалі на тры месяцы. Ёсць у нас у краіне бюракраты, але ў непальскіх калег ім трэба яшчэ вучыцца і вучыцца. Так што з сюрпрызам усё супадае, але такіх «фінансавых удач» больш не трэба. Улічваючы гэты ўрок астралогіі, давайце больш крытычна паставімся да прадказанняў на будучы тыдзень.

КАЗЯРОГ (22 снежня — 20 студзеня) вельмі многа часу будзе траціць упустую. К канцу тыдня вы спахопіцеся і пачняце сутаргава вырашаць свае праблемы. Але час упушчаны, вы акажацеся ў цэйтноце, а гэта адбіваецца на здароўі. Таму не адкладвайце на заўтра тое, што можна зрабіць сёння. У аўторак і сераду магчымы цяжкасці з грашамі.

У ВАДАЛЕЯ (21 студзеня — 19 лютага) чакаецца сур'ёзная барацьба з праціўнікамі. Аднак вам не трэба хвалявацца — ваша рэпутацыя не пацерпіць, вы выйдзеце пераможцам з гэтай сутычкі. Астролаг абяцае вам спрыяльны тыдзень.

РЫБАМ (20 лютага — 20 сакавіка) пагражае «непрыемны інцыдэнт, які сур'ёзна ўстрывожыць вас». 4 і 5 чэрвеня не пазбегнуць вам вялікіх грашовых выдаткаў. З чацвярга вы адчуеце сябе больш упэўненымі, бо абставіны пачнуць мяняцца да лепшага.

У АВЕНА (21 сакавіка — 20 красавіка) нечакана з'явяцца новыя непрыяцелі. Яны будуць шкодзіць вам з надзвычайнай вынаходлівасцю, вышукваючы ў вас слабыя месцы. Ёсць сэнс загадзя абясшкодзіць свае слабыя месцы і не даваць прычын для плётак. За здароўе можаце не хвалявацца.

ЦЯЛЕЦ (21 красавіка — 21 мая) даб'ецца вялікіх творчых поспехаў. «Вы лёгка справіцеся з любой задачай», — абяцае астролаг. Вас чакае ўдача і ў працы, і ў асабістым жыцці. Аб падрабязнасцях даведаецеся ў бліжэйшыя сем дзён.

БЛІЗНЯТАМ (22 мая — 21 чэрвеня) прыйдзецца з вялікай цяжкасцю пераадольваць нават нязначныя перашкоды. У вас рэзка падскочаць расходы. Магчымы буйныя нелады ў сям'і. Цяжкі тыдзень. Будзем спадзявацца, што ўсё збудзецца толькі напалавіну.

РАКУ (22 чэрвеня — 23 ліпеня) астролаг раіць адмовіцца ад запланаванай на будучы тыдзень паездкі. Не самы спрыяльны час для падарожжаў. Вам трэба вырашыць масу неадкладных праблем, якія будуць нарастаць, як снежны камяк. Расходы значна перавысяць вашы магчымасці.

ЛЕЎ (24 ліпеня — 23 жніўня), падобна, увесь тыдзень знаходзіўся ў светлай паласе ўдачы. Зноў настаюць цяжкія часы, паяўляюцца новыя клопаты. Такое жыццё. «Вы зробіце вельмі мудра, калі своечасова прызнаеце свае памылкі і пачняце выпраўляць іх», — лічыць Лахані.

ДЗЕВЕ (24 жніўня — 23 верасня) непальскі мудрэц раіць асаблівую ўвагу ўдзяляць пачуццю такту. Добрае слова, усмешка, камплімент «патрэбнаму чалавеку» дапамогуць вам дабіцца пастаўленай мэты. Пастарайцеся быць Дзевай, прыемнай ва ўсіх адносінах, і вам забяспечаны поспех.

ШАЛІ (24 верасня — 23 кастрычніка) могуць стаць ахвярай ілжывых абвінавачванняў. «Вашы добрыя намеры будуць няправільна вытлумачаны акружаючымі», — папярэджвае астролаг. Прыйдзецца нямала папрацаваць, каб аднавіць ісціну.

СКРАПІЁН (24 кастрычніка — 22 лістапада) нядрэнна пачне будучы тыдзень і нават даб'ецца «рашаючага поспеху» ў важнай справе. Аднак з сярэдзіны тыдня фартуна пакіне вас і пойдзе да іншага. Замест яе з'явяцца цяжкасці і праблемы, якія прынясуць нямала клопатаў.

СТРАЛЬЦУ (23 лістапада — 21 снежня) пагражаюць зусім незаслужаныя абвінавачванні ў несумленнасці. Гэта старанні вашых нядобразычліўцаў. На будучым тыдні вам прыйдзецца працаваць больш звычайнага, але начальства не заўважыць гэтага. Трэба зрабіць так, каб заўважыла і ацаніла вас па працы. Інакш зусім не варта гэтак старацца. Будзьце напагатове 6 чэрвеня — магчымы непрыемнасці.

Прысягаюць суддзі

ГОМЕЛЬ. (У. Пернікаў). На сесіі абласнога Савета народных дэпутатаў месяц назад 13 народных суддзяў былі ўпершыню выбраны на гэту адказную пасаду.

Учора на расшыранай нарадзе работнікаў юстыцыі яны ва ўрачыстай абстаноўцы прынялі прысягу і пакляліся ажыццяўляць правасуддзе ў строгай адпаведнасці з законам, незалежна ад чыйго б там ні было ўплыву і забяспечваць усім грамадзянам і арганізацыям роўныя ўмовы пры абароне іх правоў і інтарэсаў.

ПРАГРАМА ТЭЛЕ ПЕРАДАЧ
З 3 ПА 9 ЧЭРВЕНЯ

3 чэрвеня, ПАНЯДЗЕЛАК

Праграма Беларускага тэлебачання

8.55. Пісьмовы экзамен па беларускай і рускай мовах за курс сярэдняй школы.
9.00. «Доктар Айбаліт». Мультфільм. 1, 2, 3-я серыі.
16.30. «Лёгкія крокі». Мастацкі фільм.
18.00. «Меч і ружа». Дак. фільм.
18.15. Вясковыя старыя. Тэленарыс.
18.50. Наш каментарый. Пошукі выйсця.
19.00. Панарама.
19.30. Чарнобыль і Беларусь. Інтэрв'ю міністра замежных спраў БССР П. К. Краўчанкі.
20.10. Міжнародны конкурс бальнага танца «Веснавыя рытмы-91». У перапынку **(20.50)** — Калыханка.
22.00 Спартыўны тэлекур'ер.
22.15. Ліра.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Кантакт.
9.20. «Як кошка з сабакам». Мультфільм.
9.40. «Шмат галасоў — адзін свет». «Ведай ворагаў сваіх» (Турцыя).
9.45. Футбольны агляд.
10.15 «Заўтра будзе дзень добры». Дак. фільм.
10.50. «Маленькія страсці». Мастацкі фільм.
12.00. ТСН.
12.15. Сустрэча ў Канцэртнай студыі Астанкіна з пісьменнікам А. Праханавым.
13.45. «Ракако».
14.00. «Воблакі нашага дзяцінства». Дакументальны фільм.
15.00. ТСН.
15.15. «Да расследавання прыступіць». Мастацкі фільм. Фільм 1-ы «Версія». 1-я серыя.
16.20. Свет захопленых. «Увага: здымаю!»
16.35. К. Хачатуран. Сімфонія № 3.
17.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам нямецкай мовы).
18.00. Наш сад.
18.30. Мерыдыян.
18.45. Па законах рынку. Стыхія ці парадак?
19.15. Кантакт.
19.30. Крыніцы.
20.00. Хто ёсць хто. Прадстаўляем кандыдатаў на пост Прэзідэнта РСФСР.
21.00. Час.
21.45. Мастацкі фільм «Даруй...»
23.05. Канцэрт амерыканскай спявачкі В. Хендрыкс.
0.35. ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. Грані. Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.00. «Ад за ад».
18.20. «Рэха Расіі». Канцэрт народнай музыкі.
18.45. Да выбараў Прэзідэнта Расіі.
19.00. 9-я студыя.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі. Перадача з Францыі.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.50. «Здрадніцы». Фільм пра жонак «ворагаў народа».
23.00. Весткі.
23.15. Ф. М. Дастаеўскі «Ігрок». Спектакль Цэнтральнага акадэмічнага тэатра Савецкай Арміі.
24.00. «Пушкін. Апошні акт».

4 чэрвеня, АЎТОРАК

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Веснавыя кінаназіранні». Дак. фільм.
8.55. Пісьмовы экзамен па беларускай і рускай мовах за курс няпоўнай сярэдняй школы.
9.05. «Мы — хлопцы жывучыя». Мастацкі фільм паводле твора І. Сяркова.
10.20. «Доктар Айбаліт». Мультфільм. 4, 5, 6, 7-я серыі.
11.00. Рытмічная гімнастыка.
11.30. «І ўся любоў...»
16.30. «Чаму сланы?». Мультфільм.
16.45. IV Усесаюзны фестываль старадаўняй і сучаснай камернай музыкі ў Полацку. Канцэрт Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра Міністэрства культуры СССР.
18.00. Фільмы кінарэжысёра А. Канеўскага. «Цымбальныя звоны», «Вяртанне «Вясны».
18.55. Наш каментарый. Паміж сярпом і молатам.
19.00. Панарама.
19.30. «Легенда пра танк». Дак. фільм.
19.45. Да Сусветнага дня аховы навакольнага асяроддзя.
20.45. Калыханка.
21.00. «Дойліды». Дак. фільм.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Актуальны рэпартаж.
9.20. «Парк культуры». Аб савецкіх грэках.
9.40. «Вечны муж». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
11.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам нямецкай мовы).
12.00. ТСН.
12.15. Канцэрт амерыканскай спявачкі В. Хендрыкс.
13.45. «Усходняя Сібір».
14.00. Таленты і паклоннікі.
15.00. ТСН.
15.15. «Да расследавання прыступіць». Мастацкі фільм. Фільм 1-ы «Версія». 2-я серыя.
16.20. Свет захопленых. Калекцыянер.
16.35. Разам з чэмпіёнамі.
16.50. Дзіцячы музычны клуб.
17.35. Чарнобыль: праблемы інжынерныя, медыцынскія, сацыяльныя.
18.05. «Тыграня ў чайніку». Мультфільм.
18.15. Чалавек і закон.
19.30. Мастацкі фільм «Акцыя».
21.00. Час.
21.45. Тэлеспектакль «Дзяржава — гэта я». Аўтар — М. Гашпар (Венгрыя).
23.15. Музычны прагноз.
24.00. ТСН.
0.20. «Атас». Аб мастаках-конканфармістах.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15 Фільм — дзецям. «З кошкі ўсё і пачалося».
17.00. Пазнаць адно аднаго.
17.50. Камера даследуе мінулае. «Рука Сталіна». Частка 2-я.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Рытмічная гімнастыка.
19.30. «Пачарпнуць са святога калодзежа». Аб вытоках культуры рэспублікі Комі.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.50. Да выбараў Прэзідэнта Расіі.
23.00. Весткі.
23.15. Тэатр паэзіі. Ала Дзямідава. «Смутак мой светлы...»

5 чэрвеня, СЕРАДА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Трывожнае шчасце». Мастацкі фільм паводле рамана І. Шамякіна. 1-я серыя.
10.10. Ліра.
16.30. «Чорны заяц», «Што пачула мядуза». Мультфільмы.
16.50. «Калі сыходзяць снягі». «Дзень добры, Ральф!» Кароткаметражныя фільмы для дзяцей.
17.50. «Данчык». Дак. фільм.
18.20. Наш каментарый. Казырная сямёрка.
18.25. Панарама.
18.55. Футбол. «Дынама». (Мінск) — «Днепр». (Днепрапятроўск). У перапынку — «Белыя і чорныя». Шашачны клуб. Прымаюць удзел экс-чэмпіёны свету па шашках А. Гантварг і Х. Вірсма.
20.50. Калыханка.
21.05. Тэлефестываль «Мінская брама». Спявае хор імя Г. І. Цітовіча.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Дзелавы кур'ер.
9.15. «Вохканне, уздыхі, жарцікі....». Свята частушкі.
9.45. «Вечны муж». Мастацкі фільм. 2-я серыя.
11.00. Разам з чэмпіёнамі.
11.15. Дзіцячы музычны клуб.
12.00. ТСН.
12.15. «Дзяржава — гэта я». Тэлеспектакль.
13.45. «Адарваныя ветрам ад кастра». Дакументальны фільм.
14.15. «Усе любяць цырк».
15.00. ТСН.
15.15. «Да расследавання прыступіць». Фільм 2-гі «Паклёп». 1-я серыя.
16.20. Л. Бетховен. Саната № 7 до мінор для скрыпкі і фартэпіяна. Выконваюць І. Перльман і Ж. Гугенхайм (Ізраіль).
16.50. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
17.50. ...Да 16 і старэйшым.
18.30. Мерыдыян.
18.45. Працяг перадачы «... Да 16 і старэйшым».
19.35. «Любімыя вальсы». Канцэрт.
20.00. Хто ёсць хто. Прадстаўляем кандыдатаў на пост Прэзідэнта РСФСР.
21.00. Час.
21.45. Мастацкі фільм. «Дарагая забава».
23.10. Кніжны двор.
0.45. ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.20. Фільм — дзецям. «Два клёны».
17.00. «Горад на Стэрле». Аб экалагічных праблемах Башкартастана.
17.50. Камера даследуе мінулае. «Рука Сталіна». Частка 2-я
18.45. Да выбараў Прэзідэнта Расіі.
19.00. Футбол. «Дынама» (Масква) — «Спартак» (Масква). У перапынку — Весткі.
20.45. Добрай ночы, малышы!
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. «На схілах старажытнага вулкана».
22.00. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
22.35. «Сярэбраныя струны». Музычная праграма.
23.00. Весткі.
23.15. «Закаханая рыбка». Мастацкі фільм.

6 чэрвеня, ЧАЦВЕР

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Малюе Спартак Калачоў». Дак. фільм.
8.55. Пісьмовы экзамен па беларускай і рускай мовах за курс сярэдняй школы.
9.05. «Трывожнае шчасце». 2-я серыя.
16.30. «Граф Глінскі-Папялінскі». Спектакль Дзяржаўнага тэатра лялек БССР.
17.35. «Пілiпок», «Крылы, ногі і хвасты», «Вялікі Ух». Мультфільмы.
18.00. «Гудзёлка». Дак. фільм.
18.30. Селянін робіць выбар. Аб асацыяцыі кааператываў і сялянскіх гаспадарак «Любішчыцы». Івацэвіцкага раёна.
19.00. Панарама.
19.30. Зачытайце маё пісьмо...
19.35. Глядзіце «Тэлеаўкцыён».
19.45. «Дзякуй вам, людзі». Вынікі Усесаюзнай акцыі міласэрнасці і здароўя.
20.30. Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў БССР паведамляе...
20.45. Калыханка.
21.00. «Нам рана жыць успамінамі». Фільм-канцэрт.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Паводле зводак МУС СССР.
9.20. Дак. фільм. «Учынак Несудзімава».
9.30. «Акцыя». Мастацкі фільм.
11.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
12.00. ТСН.
12.15. Кніжны двор.
13.50. «Селяніт». Дак. фільм.
14.00. Рок-урок.
15.00. ТСН.
15.15. «Да расследавання прыступіць». Мастацкі фільм. Фільм 2-гі «Паклёп». 2-я серыя.
16.25. «Калі вам за...»
17.10. «Вам, ветэраны...». «Яго пахавалі ў шар зямны». Дак. фільм.
17.55. М. Мяскоўскі. Сімфанічная паэма «Аластор».
18.15. Тэлемост «Масква — Сеул».
19.45. Выступае «Рускае трыо».
20.00. Хто ёсць хто. Прадстаўляем кандыдатаў на пост Прэзідэнта РСФСР.
21.00. Час.
21.45. Паводле зводак МУС СССР.
22.00. Кінапанарама.
23.35. Музыка і мода.
0.20. ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.20. Фільм—дзецям. «Варка».
17.00. «Дарогу выбраў сам». Мастак Андрэй Паздзееў.
17.45. Камера даследуе мінулае. «Рука Сталіна». Частка 3-я.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Футбол. ЦСКА — «Тарпеда». У перапынку — Весткі.
20.45. Добрай ночы, малышы!
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.50. Да выбараў Прэзідэнта Расіі.
23.00. Весткі.
23.15. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.

7 чэрвеня, ПЯТНІЦА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Астравы капітана Маўра». Дак. фільм.
8.50. Пісьмовы экзамен па алгебры за курс няпоўнай сярэдняй школы.
9.05. «Трывожнае шчасце». 3-я і 4-я серыі.
16.30. «Мы любім балет». Беларускае дзяржаўнае харэаграфічнае вучылішча.
17.10. «Розныя вачамі», «Соннае царства», «Калі я быў маленькі», «Самая хуткая дапамога». Мультфільмы.
17.50. Глядзіце «Тэлеаўкцыён».
18.00. «Мужчынскія рамёствы». Дак. фільм.
18.55. Наш каментарый. Чарговы віток.
19.00. Панарама.
19.30. Паказвае Віцебск. Дзвіна. Літаратурна-мастацкі часопіс.
20.00. «...А таксама цырк». Фільм-канцэрт.
20.45. Калыханка.
21.00. «Інзеледа! Інзеледа!», «Дарога на Евіна». Дак. фільмы.
21.50. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.05. «Байкальскія старыя». Мастацкі фільм.
9.55. «Да каго заляцеў пеўчы кенар». Мастацкі фільм.
11.30. «Казка аб мёртвай царэўне і сямі асілках». Мультфільм.
12.00. ТСН.
12.15. Кінапанарама.
13.50. Дак. фільм.
14.00. Джазавыя партрэты.
15.00. ТСН.
15.15. «Вам, ветэраны...». Па старонках перадачы «Пераможцы».
16.30. У свеце казак і прыгод. «Малы, ды ўдалы».
18.00. Хвіліны паэзіі.
18.05. «Гуляем у оперу». М. Мусаргскі. «Дзіцячая».
18.30. Мерыдыян. Міжнародныя навіны.
18.45. «Залатое жыццё». Дак. фільм.
18.55. Канцэрт Я. Паплаўскай і А. Ціхановіча ў Дзяржаўным тэатры эстрады.
20.00. Хто ёсць хто. Прадстаўляем кандыдатаў на пост Прэзідэнта РСФСР.
21.00. Час.
21.45. «ВіД» прадстаўляе: «Поле цудаў», «Музагляд», «Справа», «Шоу-біржа», «Эльдарада», «Матадор», МТБ.

Другая агульнасаюзная праграма

7.00. Раніца дзелавога чалавека.
8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.20. Фільм — дзецям. «Мушкецёры 4 «А».
17.00. Грані. Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.00. Музыка Альфрэда Шнітке.
18.45. Да выбараў Прэзідэнта Расіі.
19.00. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. «Дазвольце ўвайсці». «Дэльта часу».
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Спорт для ўсіх.
22.00. «Аркестр». Музычная праграма ЗША.
23.00. Весткі.
23.15. Тэатральны капуснік. Выпуск 1-ы.
24.00. «Дзве пары і адзіноцтва». Мастацкі фільм.

8 чэрвеня, СУБОТА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Чырвоны мастак». Кінанарыс.
8.50. Пісьмовы экзамен па алгебры за курс няпоўнай сярэдняй школы.
9.05. «Следапыт». Мастацкі фільм.
10.35. «Жылі-былі два каты». Музычны тэлеспектакль.
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. Футбол. КІМ (Віцебск)—«Ніва» (Вінніца). 2-гі тайм.
12.05. Інтэрэкран. Прадстаўляе Львоўская студыя тэлебачання.
13.15. Ад «Я» да «МЫ». Перадача з Брэста.
14.10. Метраном.
15.10. Футбол. «Днепр» (Магілёў) — «Тарпеда» (Запарожжа). 2-гі тайм.
16.00. Канцэрт пераможцаў II Рэспубліканскага конкурсу выканаўцаў на народных інструментах імя І. Жыновіча.
17.25. Тэлевізійны дзіцячы дзень. І. Хачу быць... мільянерам. 2. Маленькая музычная галерэя. Юны віяланчэліст Коля Гімалетдзінаў.
18.50. Глядзіце «Тэлеаўкцыён».
19.00. Панарама.
19.30. Фінал і гала-канцэрт удзельнікаў і гасцей Усесаюзнага конкурсу «Міс фота СССР-91». У перапынку **(20.45)** — Калыханка.
22.35. «Пяць хвілін страху». Мастацкі фільм.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Канцэрт фальклорных калектываў.
6.50. «Бюро знаходак». Мультфільм.
7.30. Рытмічная гімнастыка.
8.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
8.30. Наш сад.
9.00. ТСН.
9.15. «Пункт адліку». Прадпрымальніцтва і бізнес.
9.45. Фільмы рэжысёра Г. Натансона. «Валянцін і Валянціна».
11.15. Ранішняя зорка.
12.15. Спыніся, імгненне!
12.45. Танцуе В. Пісараў.
13.45. Тэлемост Масква — Лондан.
15.00. ТСН.
15.15. «Бурда модэн» прапануе...
15.45. Хвіліны паэзіі.
15.55. «Дзівак з 5 «Б». Мастацкі фільм.
17.45. Мультфільм «Пчала Мая». (Германія, Аўстрыя). 2-я серыя
18.10. Міжнародная панарама.
18.55. Мастацкі фільм «Яно».
21.00. Час.
21.45. «Аперацыя «Петрасян». Творчы партрэт Яўгена Петрасяна.
23.45. «Кантакты, кантакты, кантакты». Музычная праграма.
1.15. ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Спорт для ўсіх.
8.30. Руская мова.
9.00. «Ніжагародская элегія». Пра першага рускага мастака-фатографа А. О. Карэліна.
9.30. Відэаканал «Садружнасць».
12.00. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
14.00. «Вясёлыя медзведзяняты». Спектакль Цэнтральнага дзяржаўнага тэатра лялек.
15.00. Фільмы рэжысёра Ю. Ледзіна. «Белы мядзведзь».
15.55. «Віншуем з юбілеем». Канцэрт-прадстаўленне ў Доме кіно да юбілею кінастудыі імя М. Горкага.
17.00. «Камера даследуе мінулае». Дак. фільм. «Эпіцэнтр».
17.50. Тэатральны раз'езд. На спектаклях рэжысёра Л. Трушкіна.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Водная пола. Суперфінал. ЦСК ВМФ — «Дынама» (Масква).
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.50. Да выбараў Прэзідэнта Расіі.
23.00. Весткі.
23.15. Крымінальны канал. Мастацкі фільм.

9 чэрвеня, НЯДЗЕЛЯ

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «У стылі джаз-рэтра». Фільм-канцэрт.
9.05. Парады ўрача.
9.20. «Белы слон». Мастацкі фільм.
10.40. С. Лабазёраў. «Па-суседску мы жывём». Спектакль Дзяржаўнага рускага драматычнага тэатра Бурацкай АССР.
12.40. X летняя Спартакіяда народаў СССР. Самба. Жанчыны.
13.15. Танцуе «Белая Русь».
14.00. «Тартак». Мастацкі фільм паводле аповесці І. Пташнікава.
15.20. Кінаэкран-91. Чэрвень.
16.40. «Журботная памяць». Тэленарыс.
16.55. Тэатр песні Я. Паплаўскай і А. Ціхановіча і фонд «Зніч» імя П. М. Машэрава. Дабрачынны канцэрт.
19.00. Панарама.
19.30. «Тэлеаўкцыён». Прадстаўляюцца вырабы навучэнцаў ПТВ і маладых аўтараў. У перапынку — Калыханка.
21.15. Чалавек і прырода. «Гэта надакучлівая аса».
21.55. Крок.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. «Поўнач і зноў світанне». Дак. фільм.
7.00. Ранішняя зорка.
8.00. ТСН.
8.15. Рытмічная гімнастыка.
8.45. Тыраж «Спортлато».
9.00. Раным-рана.
10.00. На службе Айчыне.
11.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
11.30. Клуб падарожнікаў.
13.00. Здароўе.
13.30. Новае пакаленне выбірае. «Юніёр-банк».
15.00. ТСН.
15.10. Народная творчасць.
17.10. «Шмат галасоў — адзін свет». «Курыца і кракадзіл». (Паўднёвая Афрыка).
17.15. Сельская гадзіна.
18.15. Уолт Дысней прадстаўляе...
19.00. Мультфільм «Матылёк».
19.45. Мастацкі фільм «Няхай я памру, божухна...»
21.00. Час.
21.45. Футбольны агляд.
22.15. Што? Дзе? Калі?
23.30. Хранограф.
23.45. Канцэрт - прэзентацыя акцыянернага таварыства «Аніс».
00.45. ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. На зарадку станавіся!
8.20. «Лабірынт». Мультфільм.
8.40. «Аддайце мне раку». Аб крытычнай экалагічнай сітуацыі на Сахаліне.
9.00. «Прыцягненне Зямлі». Музычная праграма.
9.30. Відэаканал «Садружнасць».
12.00. Нядзельны маналог. Ю. Нагібін.
12.10. Дак. фільм.
13.00. Расійская энцыклапедыя. Лосеўскія гутаркі. «Захапленне дыялектыкай».
14.00. «Кола фартуны». Мультфільм.
14.15. «Як я правёў лета».
14.55. Тэлемост: СССР—ЗША. Глабальнае пацяпленне клімату і жыццё біясферы.
16.00. «Чэхаўская вясна ў Ялце». Старонкі тэатральнага фестывалю.
17.30. Да выбараў Прэзідэнта Расіі.
17.45. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
18.45. Аўтарскае тэлебачанне.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Весткі.
20.15. Аўтарскае тэлебачанне.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Мультфільмы для дарослых «Едзе», «Дробязь».
22.00. К-2 прадстаўляе.
23.00. Весткі.
23.15. Джэнтльмен-шоу.
23.45. Музычныя навіны.
24.00. Лёгкая атлетыка.

Астрагеафізічны прагноз на чэрвень

Паводле даных спецыялістаў праблемнай камісіі прагнозу і кампенсацыі надзвычайных сітуацый пры Савеце інжынерных таварыстваў СССР, чэрвень пачынаецца з майскага максімуму 30—31-га **(супадзенне апагея Месяца і яго збліжэнняў з Уранам, Нептунам)**. Далей ідзе раскачка да максімуму чэрвеня — **15—16-га (Месяц у спалучэнні з Юпітэрам і Марсам).**

Перыяд характарызуецца ўзмацненнем стыхійных бедстваў (у першую чаргу ліўняў, навальніц, смерчаў), аварыйнасці, крымінагеннай сітуацыі. Асаблівую небяспеку нясе высокая напружанасць электрамагнітных палёў, якая выклікае збоі ў рабоце электрычных і радыёрэлейных сістэм. Тэхнагенная небяспека можа ўзмацняцца таксама патагеннымі рэакцыямі (перанапружанасць свядомасці, памылкі па віне аператараў, страта ўвагі). Не выключаны таксама вострыя канфліктныя сітуацыі, аж да выбухаў сацыяльнай напружанасці.

2 чэрвеня Месяц у спалучэнні з Сатурнам і ў апазіцыі з Марсам, Юпітэрам. Зніжэнне ахоўных уласцівасцей арганізма на фоне павышанай раздражняльнасці, канфліктнасці; тэндэнцыі да эгацэнтрызму, анархізму. Небяспека павышэння аварыйнасці з-за няўважлівасці аператараў, памылак, няправільных каманд. Застаюцца характэрнымі парушэнні сувязі, збоі камп'ютэрнай тэхнікі.

12-га (Маладзік). Агульны спад актыўнасці, запавольванне рэакцый, тэндэнцыі да няправільных учынкаў.

26—28-га (поўня, Месяц у спалучэнні з Уранам і ў апазіцыі з Нептунам). Рэакцыі падобныя перыяду 15—17-га. Трэба звярнуць увагу на высокую небяспеку канфліктных сітуацый, а ў кароткачасовыя перыяды — моцных псіхічных дэпрэсій (прыпадкі, тэндэнцыі да самазабойства).

Фільмы тыдня

● «САВОЙ»
● «ІМІТАТАР»
● «СЯМЕЙНЫЯ ЖАРТЫ»
● «ЧАС ЛЕАПАРДАЎ»
● «МАЦІ І МАЧАХА»

НЕВЕРАГОДНЫМІ ПАДЗЕЯМІ,— ці то сапраўднымі, ці то ўяўнымі — насычана новая каляровая мастацкая кінастужка «САВОЙ», створаная рэжысёрам Міхаілам Авецікавым на кінастудыі «Масфільм». Герой карціны трапляе і ў сучасны канцлагер, і ў міліцыю, і ў турму, сутыкаецца з мафіяй. У гэтыя сітуацыі Сяргей уваходзіць адным чалавекам, а выходзіць з іх зусім іншым... На думку рэжысёра, «у фільма няма дакладнага жанру, ён зусім пазбаўлены ідэалогіі, што ў даным выпадку можна лічыць яго перавагай». Галоўныя ролі выконваюць Уладзімір Сцяклоў, Ігар Чулкоў, Ганна Партная, Святлана Ладыжкіна.

РЭЖЫСЁР КІЕЎСКАЙ КІНАСТУДЫІ імя А. Даўжэнкі Алег Фіалка, ужо вядомы гледачам па фільмах «Прабіўны чалавек», «Вяртанне Батэрфляй», «Біч божы», рызыкнуў выступіць з кінакамедыяй «ІМІТАТАР». Сцэнарый у сааўтарстве з рэжысёрам напісаны Юрыем Маміным, Вячаславам Лейкіным і Віктарам Капыльцавым.

Спружына сюжэта старажытная, як свет — барацьба за жанчыну. На жаль, героі карціны не Рамэо з Дон-Кіхотам, таму і сродкі ў сутычках адпаведныя. Адзін з іх умее штучна імітаваць чужыя галасы. Любыя. І выкарыстоўвае гэта.

Кадр з фільма «Сямейныя жарты».

Галоўныя ролі выконваюць Ігар Скляр, Наталля Лапіна, Аляксей Жаркоў, Людміла Гурчанка, Эрнст Раманаў, Людміла Лобза, Сяргей Сівоха.

БАЛГАРСКІЯ КІНЕМАТАГРАФІСТЫ перадаюць на суд гледачоў каляровую кінакамедыю «СЯМЕЙНЫЯ ЖАРТЫ». Фільм складаецца з шасці самастойных навел.

Разводы, разводы. Справа звычайная. Такая звычайная, што і плакаць з гэтай нагоды ўжо не хочацца. Толькі смяяцца. У фільме здымаліся Георгій Мамаеў, Кацярына Еўро, Барана Пунчава, Валянцін Гаджокаў, Элжана Папова, Мікалай Цанкаў.

КІНАМАЙСТРЫ МАЗАМБІКА і ЮГАСЛАВІІ стварылі сумесную каляровую мастацкую кінакарціну «ЧАС ЛЕАПАРДАЎ». Яна пастаўлена рэжысёрам Здраўка Веляміравічам па апавяданнях Лісіньо Дэ Азеведу. Фільм расказвае пра барацьбу патрыётаў Мазамбіка супраць партугальскіх каланізатараў. У цэнтры карціны — адзін з партызанскіх атрадаў Фронта Вызвалення Мазамбіка — Фрэлімо пад камандаваннем Педру («Леапарда»). У адным з баёў камандзір і яго жонка-радыстка атрада трапляюць у засаду і аказваюцца ў палоне ў праціўніка, дзе з імі распраўляюцца. Хутка байцы з атрада «Леапарда» захопліваюць цэнтральны лагер акупантаў і знішчаюць яго гарнізон. У галоўных ролях выступаюць Сантуш Мулунгу, Ана Магайя, Сіміау Мазузе і інш.

З ХВАЛЯВАННЕМ ГЛЯДЗІЦЦА новая каляровая кінастужка «МАЦІ І МАЧАХА» вытворчасці Заходне-Сібірскай студыі кінахронікі. Гісторыя, расказаная ў фільме, пачалася 13 гадоў назад, калі навуковы інстытут у Новасібірску, у якім працавала Зоя Уладзіміраўна Барадаеўская, узяў шэфства над дзіцячым домам. Забірала на час Зоя Уладзіміраўна то аднаго, то другога малыша — падкарміць, падлячыць, урачам паказаць. Вяртала заўсёды з неахвотай — яна прывыкала да дзяцей, і малыя паспявалі палюбіць яе. А ў праве на апеку ёй адмаўлялі. Фармальных прычын для адказу і на самой справе было дастаткова: і не педагог яна, а геолаг, і ўзрост не надта падыходзячы (за 50), і сям'я ў яе няпоўная — яна і дачка. І ўсё ж такі ўступілі шматлікія камісіі і камітэты, і ў якасці выключэння Зоя Уладзіміраўна і пяцёра дзетак аб'ядналіся пад адным дахам. Афіцыяльна гэта называецца сямейны дзіцячы дом, а на справе — вялікая сям'я!

Крыжаванка

ПА ГАРЫЗАНТАЛЯХ: 5. Разлік прыходу і расходу дзяржавы, установы, прадпрыемства на пэўны перыяд. 6. Прагрэсіўны метад арганізацыі працы. 9. Народнагаспадарчы тэрытарыяльны комплекс у Сібіры. 11. Зводная ведамасць прыходу і расходу. 12. Паліўны рэгіён краіны. 13. Чыгуначная транспартная адзінка. 18. Грашовае спагнанне. 19. Важнейшая энергетычная сыравіна. 20. Саюзная рэспубліка. 23. Заходнееўрапейская краіна. 24. Гандлёвае прадпрыемства. 28. Засцерагальная мера, якая ўжываецца ў адносінах да правапарушальніка. 29. Прадукт працы, які мае пэўную вартасць. 30. Грашовыя сродкі, аддадзеныя на захаванне ў ашчадны банк. 33. Адмоўны баланс. 35. Грашовая сума, якая адпускаецца на пэўныя расходы. 37. Часовае карыстанне маёмасцю, памяшканнем за плату. 38. Грашовая сума або каштоўная папера прадпрыемства, давераная крэдытнай установай на часовае размяшчэнне. 39. Лічбавы паказчык, які ў працэнтах выражае паслядоўныя змены эканамічнай з'явы. 40. Перыядычны масавы продаж тавараў у пэўным месцы.

ПА ВЕРТЫКАЛЯХ: 1. Адміністрацыйны цэнтр нафтаздабываючага рэгіёна Сібіры. 2. Мужчынскі голас. 3. Банкаўскі грашовы білет. 4. Аграпрамысловае прадпрыемства. 7. Ваенна-прамысловы блок у Еўропе ў пачатку XX стагоддзя. 8. Грашовая адзінка дзяржавы. 10. Пасведчанне на права займацца гандлем, промыслам і г. д. 14. Прамысловае прадпрыемства. 15. Афіцыйна ўстаноўленая сума збораў, аплаты. 16. Памяшканне для захоўвання тавараў, прадуктаў і г. д. 17. Індэкс тавараў палепшанай якасці ў прамысловасці. 21. Каштоўная папера. 22. Гандаль харчовымі прадуктамі, таварамі шырокага ўжытку, рынак. 25. Горад у Японіі, традыцыйны цэнтр міжнародных кірмашоў. 26. Кіраўнік марскога судна, карабля. 27. Астатак, розніца паміж прыходам і расходам рахунка. 31. Дадатак да першачарговай цаны. 32. Дробная манета ў некаторых краінах. 34. Продаж тавараў праз гандаль або аўкцыён. 36. Норма, у межах якой дазволена карыстацца сродкамі, матэрыяламі і г. д.

Склаў В. ПІНЧУК.
г. Бабруйск.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ, ЗМЕШЧАНУЮ 25 МАЯ

ТЭЛЕБАЧАННЕ

1 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Арэнбургская пуховая...» Кінанарыс.
8.50. Пісьмовы экзамен па беларускай і рускай мовах за курс няпоўнай сярэдняй школы.
9.05. Паказвае Гродна. «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма.
10.05. Запрашаем у кавярню. «Філасофскі камень».
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. Шукаем ініцыятыўных. Новыя распрацоўкі Політэхнічнай Акадэміі.
11.35. «З юбілеем, калегі!» Газеце «Физкультурник Белоруссии» — 40 гадоў.
12.00. «Адзін, два, тры». Кінанарыс.
12.15. Чалавек. Аўтамабіль. Дарога.
12.45. В. А. Моцарт. «Рэквіем». Выконвае Дзяржаўны камерны хор СССР і Дзяржаўны сімфанічны аркестр Міністэрства культуры СССР.
13.55. Тэлевізійны дзіцячы дзень. 1. Аб рабоце Міжнароднай экалагічнай арганізацыі «Грынпіс». 2. Дзіцячы фальклорны ансамбль Дзяржтэлерадыё БССР.
15.00. Мультфільм.
15.15. «Ідзі, народзе ўваскрэслы...» Свята славянскага пісьменства і культуры ў Беларусі.
16.20. Працістаянне. Маральна-прававая праграма.
18.20. Агляд дзіцячых духавых аркестраў.
19.00. Панарама.
19.40. Гандбол. Суперфінал за 3-е месца. ЦСКА—СКА (Мінск).
20.15. Фільм-канцэрт.
20.45. Калыханка.
21.00. «І мяне ў сям'і вялікай...», «На працягу ўсяго жыцця». Дак. фільмы.
21.45. «Парасон для маладых». Маст. фільм.
23.10. Спявае А. Глызін.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. «Вера». Дак. фільм.
6.50. Мультфільмы.
7.30. Рытмічная гімнастыка.
8.00. ТСН.
8.15. Ранішняя забаўляльная праграма.
8.45. «Усе любяць цырк».
9.30. Выступленне фальклорнага трыо «Званы рускія».
9.45. Італьянскія сюжэты.
10.35. Ранішняя зорка.
11.35. Фільмы рэжысёра Г. Натансона. «Яшчэ раз пра каханне».
13.10. «Зямля — наш агульны дом». Фотаконкурс.
13.15. Сустрэча ў Канцэртнай студыі Астанкіна з пісьменнікам А. Праханавым.
14.30. Рух без небяспекі.
15.00. ТСН.
15.15. Таленты і паклоннікі.
16.15. Сюіта з балета С. Пракоф'ева «Золушка».
16.55. Хвіліны паэзіі.
17.00. Мультфільм «Пчала Мая» (Германія, Аўстрыя). 1-я серыя.
17.35. Міжнародная панарама.
18.20. Мастацкі фільм «Вечны муж» 1-я і 2-я серыі.
21.00. Час.
21.45. КВЗ-91.
23.45. ТСН.
23.55. Да і пасля поўначы.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Здароўе (з сурдаперакладам).
8.45. «Тры бананы». Мультфільм.
9.00. У свеце жывёл (з сурдаперакладам).
10.30. Відэаканал «Садружнасць». Да Дня абароны дзяцей.
11.30. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
13.30. Відэаканал «Садружнасць».
15.00. Кінасерпанцін. Частка 1-я.
17.00. «Новачаркаскі альбом».
17.40. Рыгор Бакланаў. Прашу слова.
17.55. «Вакол смеху». 1-я частка.
19.00. Кінасерпанцін. Частка 2-я.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Кінасерпанцін. Частка 3-я.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Музычная праграма. Вядзе А. Троіцкі.
23.00. Весткі.
23.15. Творчае аб'яднанне «Рэспубліка» прадстаўляе...
23.45. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
0.15. «Я цябе ненавіджу». Маст. фільм.

2 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. Парады ўрача.
9.05. «Чароўная белая ноч». Фільм-канцэрт.
10.05. «Горад на Сырдар'і». Прадстаўляе тэлебачанне Казахстана.
10.25. Канцэрт Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра Міністэрства культуры СССР. У праграме — творы І. С. Баха і В. А. Моцарта. Дырыжор — заслужаны дзеяч мастацтваў РСФСР В. Палянскі.
11.40. Якім быць «Золку»? Дабрачынная акцыя — марафон «Стварэнне».
13.00. М. Глінка. «Іван Сусанін». Спектакль Вялікага тэатра оперы і балета БССР.
16.25. «Цуды ў Гусляры». Мультфільм.
16.45. Запрашаем на вячоркі. Выступаюць фальклорныя калектывы Карэліцкага раёна.
17.55. Футбол. «Дынама» (Мінск) — «Спартак» (Масква). У перапынку — Панарама.
19.50. Народны артыст СССР М. Пятроў у Мінску.
20.45. Калыханка.
21.00. Гандбол. Суперфінал за 3-е месца. ЦСКА—СКА (Мінск).
22.05. Крок.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца. «Спадчына». Дак. фільм.
7.00. Ранішняя зорка.
8.00. ТСН.
8.15. «Формула «С». Конкурс спартыўных сем'яў.
8.45. Тыраж «Спортлато».
9.00. Раным-рана.
10.00. На службе Айчыне.
11.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
11.30. У свеце жывёл.
13.00. Сельская гадзіна.
14.00. Музычны кіёск.
14.30. «Ведзі».
15.00. ТСН.
15.15. Рок-урок.
16.15. Канцэрт камернага аркестра «Віртуозы Масквы».
16.30. «Шмат галасоў — адзін свет», «Ведай ворагаў сваіх» (Турцыя).
16.35. Нядзельны канцэрт.
18.10. Уолт Дысней прадстаўляе...
19.00. Мультфільм «Дысананс».
19.50. Маст. фільм «Маленькія страсці».
21.00. Час.
21.45. Футбольны агляд.
22.15. Хранограф.
22.30. Зоркі эстрады — зоркам хакея.
1.00. ТСН.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. На зарадку станавіся!
8.15. «Сон». Дак. фільм. Цыкл «Зямля трывогі нашай».
9.10. Тэлепраграма «Сям'я».
10.15. «Культурныя сталіцы Еўропы» (Італія). Фільм 9-ы «Мілан».
11.30. Нядзельныя маналогі.
11.45. «Дарогу выбраў сам». Мастак Андрэй Паздзееў.
12.25. Інтэркукішоу.
13.30. Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Францыі.
14.00. Фільмы рэжысёра Ю. Ледзіна «А навокал тундра», «Аленяня», «На радзіме Кайры», «На аленевай сцяжыне».
15.10. Усесаюзны турнір па пляжнаму валейболу.
15.40. Іграе ансамбль «Эспаньёла».
16.00. «Планета».
17.00. «Аддай фантан». Дак. фільм.
17.25. «Вакол смеху». Частка 2-я.
19.00. Аўтарскае тэлебачанне.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Аўтарскае тэлебачанне.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Мультфільмы для дарослых.
22.00. К-2 прадстаўляе.
23.00. Весткі.
23.15. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Зборная СССР—зборная Японіі.

Будзе ў Гродна Жылібер

МІНСК. (А. Зайкоўскі). Па прапанове Гродзенскага аблвыканкома Савет Міністраў рэспублікі прыняў рашэнне аб будаўніцтве ў абласным цэнтры помніка-бюста французскаму натуралісту, заснавальніку гродзенскай акушэрскай школы і клінічнага шпіталя, доктару медыцынскіх навук Жаку Эмануэлю Жылiберу.

Выходзіць, мы здольныя не толькі руйнаваць старыя помнікі, але і ствараць новыя.

РАДЫЁ

2 чэрвеня

6.15 — «Зямля і людзі». Праграма для сельскіх слухачоў. 7.00. — «Свет сёння». Інфармацыйны выпуск. 7.20 — канцэрт. 7.45 — «Дзесяць мінут сацыёлага». 8.30 — «Дарослым пра дзяцей». 9.00 — «Тыдзень мінулы: падзеі і каментарыі». 9.15 —«Добрай раніцы!». 10.00 — «Жадаю Вам...». Канцэрт-віншаванне. 11.00 — «Па краінах і кантынентах». 11.30—«У вольную часіну». Музычная праграма з удзелам артыстаў-аматараў. 12.00 — радыёстанцыя «Саюз». 12.30 — іграе Ксенія Пагарэлая. 13.00 — радыёстанцыя «Беларуская маладзёжная». Праграма «Савецкай Арміі салдат». 14.00 — «Чалавек сярод людзей». 15.15 — «Вяртанне да вытокаў». 16.15 — В. Хомчанка. «Жаніх і нявеста». Інсцэніраванае апавяданне. 17.30 — «Добрага Вам здароўя!». 18.00 — «Палітычны барометр». 18.30 — «Дружба». Радыёрасказ аб сустрэчы беларускіх і польскіх кінематаграфістаў. 19.31 — чэмпіянат СССР па футболу. «Дынама» (Мінск)—«Спартак» (Масква). 20.00 — «Дзень нашага жыцця». 20.15 — Вячэрняя казка. 20.25 — І. Шамякін. «Выгнанне блудніцы». Радыёспектакль. 22.15— «Музыка і псіхатэрапія». 22.45 — «Спартыўны дзённік». 23.15 — «Музычная хваля».

НАДВОР'Е

1 чэрвеня

Усход, захад, даўжыня дня: Мінск—4.44, 21.30, 16.46; Віцебск—4.27, 21.28, 17.01; Магілёў—4.34, 21.19, 16.45; Гомель—4.38, 21.09, 16.31; Гродна—5.00, 21.45, 16.45; Брэст—5.10, 21.36, 16.26.

Сёння ўдзень па рэспубліцы воблачнае з праясненнямі надвор'е, месцамі кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ў Віцебску і Магілёве—12—14, Гродна—14—16, Брэсце і Гомелі—15—17, Мінску—13—18 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак па рэспубліцы кароткачасовыя дажджы. 3 чэрвеня без істотных ападкаў. Тэмпература паветра ўначы 3—8, 2-га па паўднёваму ўсходу да 11 градусаў цяпла, удзень 2-га 9—14, 3-га—13—18 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

ДА ЎВАГІ ЧЫТАЧОЎ!

У наступным нумары «Звязды» (г. зн. за аўторак, 4 чэрвеня г. г.) мы мяркуем апублікаваць новы расклад руху пасажырскіх і прыгарадных паяздоў па станцыі Мінск-Пасажырскі.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

НАШ АДРАС

220041, гор. Мінск, Ленінскі праспект, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.

Тыраж 102.822.
Індэкс 63850.
Зак. № 106.

Выходзіць 250 разоў на год.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12